Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anuncĭurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolfŭ Mosse Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, I. Dannenberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔRŬ DE DUMINECĂ)

„Gazeta“ ese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 164.—Anulŭ LIII. Braşovŭ, Duminecă 22 Iulie (3 Augustŭ) 1890.

Braşovŭ, 21 Iulie st. v.

Diferitele rapórte, ce le primimŭ din multe părţĭ despre interesulŭ celŭ viu şi zelulŭ, pe care, în mânia tuturorŭ greutăţilorŭ şi piedecilorŭ, îlŭ desfăşură o parte din cărturarii noştri pe têrêmulŭ literarŭ, socialŭ, didacticŭ şi economicŭ, face sĕ ne salte inima de bucuriă.

Icĭ se ţine o adunare de despărţămêntŭ alŭ „Associaţiunei transilvane“, dincolo se întrunesce o reuniune de învĕţătorĭ, într'o parte se înfiinţéză unŭ corŭ de plugarĭ, în cealaltă se înfiinţéză unŭ institutŭ economicŭ, aşa că în cele mai multe ţinuturĭ locuite de Românĭ vedemŭ începutulŭ unei mişcărĭ multŭ promiţĕtóre în favórea culturei şi a înaintării intelectuale şi economice a poporului nostru.

Ce lucru minunatŭ ar fi — ni-amŭ ḑisŭ nu numai odată, — când acéstă escelentă disposiţiune a poporului nostru, setos de sciinţă şi de progresŭ, ar întîmpina sprijinulŭ şi îmbărbătarea de lipsă de către acei factorĭ, carĭ arŭ trebui sĕ formeze centrulŭ mişcării nóstre culturale.

Ceea ce vedemŭ însĕ în privinţa acésta, nu ne póte mulţămi. Adevĕrata mişcare, încâtŭ esistă ea, se produce mai multŭ din iniţiativa unorŭ bărbaţĭ zeloşĭ din anumite ţinuturĭ, mai alesŭ din cele mărginaşe, carĭ se grăbescŭ a satisface dorinţei poporului, asociându-se pentru scopurile arătate.

Şi unde se află bărbaţĭ de aceştia harnicĭ, preoţĭ şi mirenĭ, acolo se şi vĕdŭ resultate frumóse.

Avemŭ esemple, carĭ ne dovedescŭ, câtŭ de multŭ a pututŭ face energia şi numai a unui singurŭ bărbatŭ pentru realisarea celorŭ mai frumóse întreprinderĭ culturale în anumite ţinuturĭ.

De astă-dată voimŭ sĕ vorbimŭ despre activitatea desfăşurată de către despărţămintele Associaţiunei transilvane pentru cultura română şi literatura poporului român, mai alesŭ aflându-ne în ajunulŭ adunărei generale a acestei Associaţiunĭ.

In ce privesce despărţămintele Associaţiunei nóstre, amŭ vĕḑutŭ cu bucuriă, că unele din acestea îşĭ înţelegŭ totŭ mai bine marea lorŭ chiămare, încuragiândŭ activitatea pentru deşteptarea şi cultivarea poporului şi stêrnindŭ în diferite modurĭ zelulŭ celorŭ, carĭ se dedică acestei rodnice activităţĭ. Aşa de pildă vedemŭ, că se înfiinţéză diferite premii pentru încuragiarea învĕţătorilorŭ, a meseriilorŭ, a industriei de casă, a grădinăritului şi pomăritului, se facŭ paşĭ pentru întemeiarea de bibliotecĭ poporale ş. a.

Trebue sĕ recunóscemŭ, că în fruntea acestei folositóre mişcărĭ stă despărţămêntulŭ Sĕlăgianŭ, dintre ale căruĭ mĕsurĭ laudabile, luate la diferite ocasiunĭ, ne-a bucuratŭ cu deosebire mĕsura, de a se trimite anumiţĭ comisarĭ, carĭ sĕ asiste la esamenele din şcólele nóstre poporale, situate în cerculŭ acelui despărţĕmêntŭ, şi sĕ raporteze despre succesulŭ, ce l'au observatŭ pe têrêmulŭ învĕţămêntului, despre starea diferitelorŭ şcolĭ, despre pedecile carĭ eventualŭ stau în calea progresului lorŭ, cum şi despre acei factorĭ, carĭ contribue mai multŭ la prosperarea lorŭ.

Unŭ asemenea controlŭ din partea bărbaţilorŭ pricepĕtorĭ şi conscienţioşĭ ai societăţii de cultură română e de natură a esercita o influenţă morală din cele mai binefăcĕtóre, deşteptândŭ ambiţiunea nobilă pe de-o parte, ér pe de altă parte delăturândŭ nepăsarea şi redicândŭ curagiulŭ celorŭ ce datorĭ suntŭ a lupta pentru înaintarea învĕţămêntului nostru poporalŭ.

Dér şi resultatele practice ale acestei procederĭ nu potŭ fi decâtŭ îmbucurătóre, pentru că cea dintâiu condiţiune a înaintării învĕţămêntului nostru poporalŭ este ca sĕ cunóscemŭ bine pretutindenĭ starea lui, căcĭ numai cunoscêndu-o bine putemŭ sĕ stăruimŭ cu succesŭ pentru îmbunătăţirea ei.

De aceea nu putemŭ decâtŭ sĕ recomandămŭ căldurosŭ tuturorŭ despărţămintelorŭ Associaţiunei transilvane, ca între alte mĕsurĭ folositóre, ce le iau după trebuinţele lorŭ locale, sĕ nu uite de a se interesa, după esemplulŭ Sĕlăgenilorŭ, în deosebĭ de starea învĕţămêntului poporalŭ din cerculŭ lorŭ. care este temelia culturii nóstre.

Societatea nóstră românéscă nu se póte mulţămi numai cu ceea ce facŭ şi potŭ face consistoriele nóstre pentru şcólele poporale române, ci trebue sĕ se intereseze nemijlocitŭ de sórtea lorŭ, şi mijloculŭ de a face acésta cu succesŭ este, pe lângă pressă, Associaţiunea transilvană pentru cultura poporului românŭ cu despărţĕmintele ei. Aicĭ, în acéstă asociaţiune, trebue sĕ ne concentrămŭ cu toţii stăruinţele nóstre pentru înaintarea poporului şi sĕ lucrămŭ cu zelŭ şi cu bărbăţiă la aşeḑarea temeliei culturei nóstre naţionale.

Revista politică.

Dinăuntru. Foile ungurescĭ începŭ din nou a se ocupa cu scirea despre *retragerea ministrului de rĕsboiu Bauer.* In acelaşŭ timpŭ se ocupă şi cu cestiunea urmaşului contelui Pejacsevicĭ, a comandantului de corpŭ din Pesta, care a încetatŭ din viéţă în ḑilele trecute. Étă ce ar dori foile ungurescĭ: în loculŭ lui Bauer sĕ vie ministrulŭ de honveḑĭ Fejervary ca ministru comunŭ de rĕsboiu, ér décă nu se va pute acésta, atuncĭ sĕ fiă numitŭ comandantŭ de corpŭ în Pesta în loculŭ lui Pejacsevicĭ, orĭ décă nicĭ acésta nu s'ar pute, atuncĭ sĕ fiă numitŭ comandantŭ de corpŭ prinţulŭ Lobkowitz, care e membru alŭ camerei magnaţilorŭ, orĭ divisionarulŭ Kovacs. In fine lucrulŭ stă aşa: foile ungurescĭ arŭ voì, ca armata comună sĕ aibă şefĭ ungurescĭ începêndŭ dela ministerulŭ de rĕsboiu. Durerea gazetarilorŭ ungurĭ însĕ este, că afară de cei numiţĭ mai susŭ, orĭ-unde'şĭ întorcŭ ochii în armata comună nu mai găsescŭ oficerĭ ungurĭ de rangŭ înaltŭ. „In Austria se vorbesce mereu, că noi Ungurii maghiarisămŭ armata şi acum reiese, că armata n'are nicĭ măcarŭ unŭ generalŭ superiorŭ ungurŭ. Acum e trebuinţă de unulŭ şi nu'lŭ putemŭ afla“, scrie „Budap. Tagblatt“ dela 30 Iulie.

Noulŭ fişpanŭ din Lipto, Ludovicŭ Kurthy, a găsitŭ cu cale sĕ-şĭ inaugureze suirea sa în scaunulŭ fişpănescŭ cu o vorbire, care se póte considera ca o *amenințare* făcută la adresa poporaţiunei nemaghiare. A ḑisŭ adecă între altele fişpanulŭ, că „va trebui sĕ lupte cu tóte puterile, de care dispune, pentru lăţirea ideii de statŭ maghiarŭ“ şi érăşĭ cu tóte puterile de care dispune va lupta în contra „inimicilorŭ regelui şi patriei sale.“ Cu alte cuvinte, va lovì în toţĭ aceia, carĭ nefiindŭ Maghiarĭ ţinŭ la limba şi naţionalitatea lorŭ, deórece toţĭ aceştia suntŭ consideraţĭ ca duşmanĭ ai patriei, căcĭ ce privesce vorba de „inimicĭ“ ai dinastiei, acésta nu póte privi pe altcineva, decât pe Kossuthiştĭ, deşi fişpanulŭ totŭ la adresa Nemaghiarilor a esprimat'o. O veche apucătură, prin care, vrênd sĕ lovéscă în poporaţiunea nemaghiară, a lovitŭ în Kossuthiştĭ. Rĕu s'a friptŭ fişpanulŭ.

Dinafară. Ḑiarele franceze publică o *telegramă din Constantinopolŭ, care pricinuesce óre-carĭ îngrijirĭ.* Se scie că Turcia, la cererea guvernului bulgarŭ, a încuviinţatŭ sĕ fiă trei episcopĭ bulgarĭ pentru poporaţiunea bulgară din Macedonia. Acestŭ succesŭ alŭ guvernului bulgarŭ a

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Din lumea visurilorŭ...

Din lumea visurilorŭ nóstre
Se deslipescŭ câte odată
Vedenii cu aripĭ de aurŭ,
Ce batŭ la inima 'ntristată.

Noi le cuprindemŭ cu sfială
Şi 'n altă lume ne trezimŭ. —
Ce bine ar fi sĕ nu mai sbóre,
Ca vecĭnicŭ fericiţĭ sĕ fimŭ.

Tu sĕrutândŭ a lorŭ aripe
Mĕ facĭ sĕ mĕ cutremurŭ dulce,
Căcĭ ochii tĕi robescŭ o lume
Când sufletu-mĭ vré sĕ se culce

Pe sfânta visului icónă,
Ce-amŭ sugrăvit'o amêndoi
In clipa dragostei dintêiă —
Scutiţĭ de grijĭ şi de nevoi

. . . .

Apropie-te linŭ de mine
Sĕ te privescŭ cu 'nduioşare,
Sĕ'ţĭ sorbŭ din ochĭ a ta privire,
Sĕ-mĭ vină gândurile clare.

Vedenii cu aripĭ de aurŭ
Sĕ ne atingă'nbrăţişaţĭ:
Din lumea visurilorŭ nóstre
Sĕ ne trezimŭ maĭ luminaţĭ.

Traianŭ H. Popŭ.

Flórea din Brenta.

Novelă de *F. de Gaudy.*

(Fine)

Unŭ anŭ fără bucurii trecŭ dela despărţirea nefericiţilorŭ amoresaţĭ.

Emidio şedea tótă ḑiua în biroulŭ unui advocatŭ cetindŭ cu luare aminte atâtŭ codulŭ penalŭ, cât şi codulŭ civilŭ. Epistolele sale către Eufemia rĕmâneau fără rĕspunsŭ, se póte că le prindea tatălŭ sĕu bănuitorŭ. Odată află, că amanta sa e bolnavă de o lună, apoi nu mai audi nimicŭ despre dênsa.

In statulŭ vecinŭ, Tirolŭ, în timpulŭ acesta se întêmplau scene sângeróse. Andrei Hofer esi din fundulŭ prăpăstiilorŭ în valea dela Passeir şi ridică stégulŭ pentru vechiulŭ sĕu domnŭ şi pentru eliberarea patriei sale. Poporulŭ ţinea cu elŭ, ér străinii fură alungaţĭ din ţéră.

Pregătirile pentru continuarea luptei erau făcute de ambele părţĭ cu celŭ mai mare zelŭ. Numai în regatulŭ Italiei fură recrutaţĭ 15,000 de ómenĭ. Sórtea ilŭ nemerì şi pe Emidio cu totŭ nĕcazulŭ bătrânului Castell-Viscardo şi al celorŭ trei pisicĭ din insemniile familiei sale. Fericitŭ, că póte scăpa din cancelaria nesuferită şi de actele pline de prafŭ şi îngălbenite, aruncă călimarulŭ de pĕrete şi punêndu-şĭ puşca pe umĕrŭ, plecă veselŭ cu celŭ dintêiu transportŭ de recruţĭ la regimentulŭ sĕu de Voltigeurĭ.

Vestea despre recrutare nu produse în prăvălia măestrului Pantaleone acelaşĭ entusiasmŭ ca în inima juristului din Vicenza. Chiar Toma, fratele geamĕnŭ alŭ Eufemiei, avêndŭ etatea potrivită, fu silitŭ sĕ se presenteze la sorţĭ. Toma cu unŭ zelŭ neobositŭ învĕţase meşteşugulŭ tatălui sĕu, scia sĕ umble bine cu fórfecele şi cu pămĕtufulŭ de săpunŭ, cu aceeaşĭ dibăciă ca şi dênsulŭ, scia sĕ spună câte în lună şi'n sóre, ca şi tatălŭ sĕu. Elŭ avea de gândŭ, ca la etatea de 24 de anĭ sĕ conducă prăvălia tatălui sĕu, ér acesta sĕ se retragă la vila sa şi sĕ'şĭ petrécă ḑilele din urmă ale vieţii sale în pace şi în odihnă.

Este lesne de înţelesŭ, ce mâhnire şi supĕrare aduse recrutarea în familia Pappagalli. Mama Santa, mai 'nainte de a merge Toma la tragerea sorţilorŭ, îi cusù în mâneca dela mâna dréptă o bucată din rufele Sf. Rochus, dete trei liturgii la biserică pentru scăparea lui, apoi rugă pe părintele Eudemio sĕ'lŭ stropéscă cu apa sfinţilorŭ.

Deja dela începutŭ l'am numitŭ pe Toma unŭ gliganŭ molaticŭ, şi nu pot sĕ'mĭ tragŭ vorba înapoi, deşi sĕmĕna cu sorusa fórte tare; ceea ce însĕ la femei póte fi frumosŭ, pentru unŭ bărbatŭ este urîtŭ, şi viceversa. Intréga înfăţişare a tênĕrului Toma era o próstă parodie a surorei sale. Afară de acestea elŭ era unulŭ dintre aceia, carĭ mai bine prefera foculŭ dela bucătăria, decâtŭ foculŭ cartuşelorŭ, şi orĭ-ce întrebuinţare a focului, afară de briciu şi fórfecĭ, o ţinea de unŭ aburŭ neiertatŭ.

Cu faţa palidă ca céra sta Toma în sala cea mare a palatului justiţiei, unde avea locŭ tragerea la sorţĭ şi fiindŭ cuprinsŭ de frică, nu audia suspinele celorŭ înrolaţĭ nicĭ bucuria celorŭ ce scăpaseră. Când fu strigatŭ pe nume, credŭ, ca sĕ se cufundă pămêntulŭ sub picióre sale, băgă mâna stângă în urnă, apoi o scóse dinpreună cu o bilă négră ca pĕcura. In-

iritatŭ cumplitŭ pe Rusia, care prin representantulŭ ei din Constantinopolŭ, d. Nelidof, a cerutŭ Porţii sĕ nu trimită beratele episcopilorŭ bulgarĭ în Macedonia. In acelaşŭ timpŭ Grecia şi Serbia, îndemnate de Rusia, au protestatŭ la Constantinopolŭ în contra numirii episcopilorŭ bulgarĭ. Se ḑicea, că Pórta a amânatŭ deocamdată trimiterea beratelorŭ, dér că încurêndŭ poporaţiunea bulgară din Macedonia îşi va avé episcopii sĕi. Rusia a intervenitŭ din nou pe lângă Turcia, sĕ nu trimétă beratele, pentru-că acésta ar fi o vătĕmare pentru Rusia, deórece aceste berate suntŭ date la cererea lui Stambulov şi sub presiunea unorŭ puterĭ, care au interesŭ a susţiné guvernulŭ celŭ slabŭ alŭ principelui Ferdinand de Coburg, guvernŭ duşmanŭ Rusiei. *„Acéstŭ actŭ însemnéză a provoca pe faţă pe Rusia şi póte sĕ aibă urmărĭ nenorocite pentru politica generală,"* ḑice telegrama din Constantinopolŭ. „D-lŭ Nelidof, ambasadorulŭ rusŭ din Constantinopolŭ, plécă în concediu la Petersburg. Acéstă plecare în împrejurările de faţă se esplică în felurite modurĭ." — Sĕ fiă acestea numai ameninţărĭ, orĭ Rusia e hotărîtă sĕ iésă din reserva de până acum, chiar cu periculŭ de a face rĕsboiu?

Ministrulŭ francesŭ de rĕsboiu a datŭ ordinŭ sĕ se pună în aplicare legea votată de curêndŭ asupra *organisării armatei teritoriale.* Armata teritorială numĕră după legea din 1875, 145 regimente de infanteriă, cu unulŭ mai multŭ decâtŭ armata activă. Prin legea din 1887 cele 144 de regimente de infanteriă activă de câte 4 batalióne au fostŭ formate în 162 regimente de câte 3 batalióne. Prin noua lege de recrutare însĕ, care impune serviciu militarŭ de 25 anĭ (până acum 20 anĭ), efectivulŭ armatei teritoriale a crescutŭ atâtŭ de multŭ, încâtŭ unele regimente aveau câte 5 şi chiar 6 batalióne, în loculŭ de 3. După noulŭ ordinŭ alŭ ministrului de rĕsboiu, fiăcare regimentŭ de infanteriă teritorială va da fiă-cărui regimentŭ activŭ 2 batalióne, ca adausŭ. Aceste 2 batalióne formézá în timpŭ de rĕsboiu, împreună cu alŭ 4-lea batalionŭ activŭ, ce e de organisatŭ, unŭ regimentŭ mixtŭ. Aşadéră infanteria francesă constă aḑi din 162 regimente de infanteriă activă de câte 3 batalióne, decĭ din 486 batalióne, apoi din 145 regimente mixte cu 435 batalióne şi din 145 regimente teritoriale cu vr'o 600 batalióne. La aceste trupe se mai adaugŭ vênătorii, zuavii, tiraliorii algerianĭ, infanteria de marină, legiunea streinilorŭ, aşa că în casŭ de mobilisare se potŭ duce pe câmpulŭ de luptă vr'o 1300 de batalióne de infanteriă.

Dela 1888 *glótele rusescĭ* suntŭ împărţite în două chiămărĭ. Glotaşii din cei patru anĭ mai noui ai chiămării întêiu suntŭ puşĭ sub supraveghiere militară şi potŭ fi convocaţĭ de două orĭ la esercitţii pe timpŭ de câte 6 sĕptĕmânĭ; aceste esercitţii vorŭ începe în anulŭ acesta. Deja în anulŭ acesta s'a luatŭ cea mai importantă mĕsură, d'a se crea încă în timpŭ de pace despărţĕminte micĭ, pentru formarea glótelorŭ, şi s'a stabilitŭ şi uniforma lorŭ. Armătura (puscĭ Berdan) şi echipamentulŭ se ţinŭ deja în timpŭ de pace gata în punctele destinate pentru convocare. — Afară de acésta, ministerulŭ rusŭ de rĕsboiu lucrézá mereu la formarea unei armate caucasice, din indigenĭ, pentru-ca armata europénă sĕ o pótă folosi în altă parte.

SCIRILE ḐILEI.

Cununia archiducesei Maria Valeria cu ducele Franciscŭ Salvator. Joi la 31 Iulie n. s'a sĕvîrşitŭ cu mare pompă în Ischl cununia archiducesei Maria Valeria, fiica M. Sale Monarchului, cu ducele Franciscŭ Salvator. La órele $9^3/_4$ a plecatŭ conductulŭ din vila imperială. Ḑece trăsurĭ-cupeurĭ trase de câte 4 caĭ albĭ, duceau la biserică în mersŭ linŭ şi legănatŭ pe óspeţĭ. Conductulŭ era urmatŭ de o mulţime uriaşă. Archiducesa Maria Valeria era îmbrăcată în haină de miresă albă şi fórte preţiósă. In biserică erau ca 1100 de persóne. Actulŭ cununiei l'a sĕvîrşitŭ Dr. Doppelbauer, episcopulŭ din Lintz, Dr. Mayer, spiritualulŭ curţii, Cecone, capelanulŭ curţii şi Weinmayr, plebanulŭ din Ischl.

***

Corulŭ metropolitanŭ din Iaşĭ, de sub conducerea d-lui Gavriilŭ *Musicescu*, după ce a datŭ în Braşovŭ două concerte în sala hotelului „Nr. 1", secerândŭ celŭ mai frumosŭ succesŭ, a cântatŭ Duminecă diminéţa în 15 l. c. st. v. în biserica Sf. Nicolae din Scheiu. Cu multŭ interesŭ aştepta publiculŭ acestŭ concertŭ bisericescŭ. Biserica era îndesată de lume, care a urmăritŭ în totŭ decursulŭ liturgiei cu cea mai mare atenţiune cântările corului d-lui Musicescu. Aceste cântărĭ au fostŭ esecutate cu atâta dulcéţă şi precisiune, încâtŭ au răpitŭ pe toţĭ. Unŭ efectŭ estra-ordinarŭ a produsŭ „Pe tine te lăudămŭ" şi mai vêrtosŭ cântarea „Acum slobodesce pe robulŭ tĕu", ce s'a esecutatŭ în loculŭ Pricesnei. Escelentŭ a fostŭ cântatŭ şi Cheruviculŭ şi după terminarea liturgiei d-lŭ Musicescu ne-a surprinsŭ cu frumósa compositiă a d-sale, „Mulţĭ anĭ trăiéscă". Metropolia din Iaşĭ se póte felicita, că posede unŭ asemenea corŭ.

Duminecă după améḑi corulŭ d-lui Musicescu a plecatŭ la *Zĕrneştĭ* unde tocmai se ţinea adunarea despărţĕmêntului II alŭ Asociaţiunei şi unde a fostŭ aşteptatŭ la 5 óre séra. La 6 óre a cântatŭ corulŭ în biserică „Acum slobodesce" şi „Ingerulŭ a strigatŭ", ér la 8 óre a datŭ unŭ concertŭ în sala scólei, care a produsŭ mare însufleţire între numĕroşii asistenţĭ.

Fraţii noştri din Zĕrneştĭ au îmbrăţişatŭ pe óspeţii Iaşenĭ şi pe óspeţii din Braşovŭ, carĭ iau acompaniatŭ, cu o ospitalitate adevĕratŭ românéscă. Nu numai că le-au pusŭ la disposiţiune propriele lorŭ trăsurĭ, pentru dusŭ şi întorsŭ, ci au îngrijitŭ cu multă amabilitate şi de provederea lorŭ cu cuartire şi masă. Séra, după concertŭ, s'a datŭ în onórea corului unŭ micŭ banchetŭ în decursulŭ căruia a domnitŭ cea mai frumósă însufleţire şi cordialitate. Arangiatorii meritâ tótă lauda; recunoscinţă deosebită datorimŭ d-lui *Dr. Iancu Meţianu*, care a făcutŭ totŭ posibilulŭ pentru rĕuşita concertului şi mulţămirea óspeţilorŭ.

In fine mai amintimŭ cu mulţămită, că dómna *Cupony*, soţia fabricantului de hârtiă din Zĕrneştĭ, s'a oferitŭ de a da cuartirŭ copiilorŭ din corulŭ d-lui Musicescu îngrijindŭ de ei cu multă amabilitate.

***

Nouă reuniune română de invĕţătorĭ. După multă trăgănare, ministeriulŭ ung. de culte şi instrucţiune publică aprobă statutele Reuninnei învĕţătorilorŭ românĭ gr. cat. din ţinutulŭ Haţegului, séu din părţile ardelene ale diecesei Lugoşului. In 21 Iulie n. c. se şi ţinŭ adunarea constituantă a nouei reuniunĭ, care adunare fŭ de mare însemnătate pentru Românii din acele părţĭ. Raportŭ mai amĕnunţitŭ despre decursulŭ acestei adunărĭ vomŭ publica în numĕrulŭ din Dumineca viitóre.

***

O societate română de plugarĭ ni-se scrie că s'a înfiinţatŭ de curêndŭ în comuna Vişeulŭ inferiorŭ din comitatulŭ Maramureşŭ. — Bine ar fi, décă s'ar înfiinţa câtŭ mai multe asemenea societăţĭ între plugarii noştri!

***

Emigraţiunĭ oprite. „Egyetértés" scrie: „Slovacilorŭ noştri nu le pré folosescŭ mijlócele teroristice. Fără de veste se adună grămadă, iau frunḑa în buză şi lumea în capŭ pornindŭ spre America. Câte odată le stă cineva în cale, în casulŭ acesta ei se întorcŭ frumosŭ acasă, însĕ la cea dintêiu ocasiune éraşĭ plécă spre Eldorado dincolo de mare. Acum de curêndŭ o luară la drumŭ vre-o 50 de persóne din comitatele Nytra şi Trenciunŭ, şi au ajunsŭ până la Oderberg, aicĭ însĕ căḑură în mâinile gendarmilorŭ, carĭ îi aduseră îndĕrĕtŭ." Aceeaşĭ fóiă spune, că în Steinbruck gendarmii austriacĭ au prinsŭ în 29 Iulie n. c. o cétă de 22 Croaţĭ emigranţĭ, carĭ asemenea vorŭ fi reîntorşĭ îndĕrĕtŭ.

„Sieb. Deutsch. Tgbltt" observă la acestea: „Nu este de compătimitŭ ţéra aceea, în care în locŭ sĕ le facă multŭ chinuiţilorŭ contribuabilĭ viéţa plăcută, li-se restrînge libertatea personală şi cu ajutorulŭ gendarmilorŭ se împedecă, de a'şĭ căuta o sórte mai bună!"

***

Darŭ pentru şcólă. D-lŭ *Antoniu Mocioni* a dăruitŭ pe séma şcólei române gr. or. din Bata 200 fl.

***

Cancelariă de advocatŭ. D-lŭ Dr. *Aurelŭ Munteanu*, fostŭ candidatŭ de advocatŭ în Braşovŭ, după cum ni-se comunică, s'a hotărîtŭ a se stabili în oraşulŭ Timişóra, unde-şĭ va deschide cancelaria sa de advocatŭ încă în tómna acésta. Amintimŭ tot-odată, că d-lŭ Dr. Munteanu s'a logoditŭ în 14 Iulie n. c. cu d-ra *Maria Garoiu* din Zĕrneştĭ, nepóta P. S. Sale Episcopului Meţianu din Aradŭ. — Felicitările nóstre!

***

Minele ardelene. Societatea Harkort, care posede în comitatulŭ Zarandului mai multe mine de aurŭ, a cumpĕratŭ şi mina de aurŭ din Stanisa şi a şi începutŭ deja lucrările.

***

Incompatibilitate la profesorĭ. Ministrulŭ ung. de instrucţiă, cum spune „Hircsarnok", a făcutŭ cunoscutŭ municipiilorŭ, că profesorii şi învĕţătorii dela scólele statului suntŭ de considerattŭ ca funcţionarĭ ai statului şi de aceea nu potŭ fi membri ai comitetelorŭ administrative. De aceea municipiile sĕ înduplece pe 'acei profesorĭ şi învĕţătorĭ, carĭ suntŭ membri ai comitetelorŭ administrative, sĕ-şĭ dea demisia, ér pe cei carĭ refusă sĕ-i arate ministrului.

***

Recunoscinţă. D-l Basiliu Timbuşiu, învĕţătorŭ în comuna Mescreacŭ, de lângă Aiudŭ, în numele curatoratului bisericescŭ, alŭ senatului scolasticŭ şi alŭ întregei comune, esprimă pe acéstă cale cea mai sinceră recunoscinţă d-lui notarŭ de cercŭ Alesandru Krengel, despre care ne spune, că este unŭ mare sprijinitorŭ alŭ bisericei şi alŭ şcólei românescĭ din Mişcreacŭ. D-sa, avêndŭ în vedere miseria locuitorilorŭ, a stăruitŭ mai întâiu, ca celŭ puţinŭ o odaiă a şcólei sĕ se întocméscă aşa, ca sĕ pótă da adăpostŭ cuviinciosŭ învĕţătorului, ceea ce s'a şi făcutŭ şi încă „pe spesele d-sale, până i-sĕ vorŭ reîntórce." Totŭ prin concursulŭ d-lui notarŭ s'a dobênditŭ din partea Maiestăţii Sale unŭ ajutorŭ pentru biserică şi şcólă în sumă de 150 fl., din carĭ cu 48 fl., ca adausŭ, prin mijlocirea d-sale s'a schimbatŭ clopotulŭ celŭ vechiu şi crepatŭ dela biserică cu altulŭ nou, ér restulŭ de 102 fl. s'a depusŭ spre fructificare ca fondŭ, pe care d-lŭ notarŭ Krengel, ajutoratŭ de câţiva dintre cei mai zeloşĭ membri din comitetulŭ parochialŭ, se silesce în

---

grozitŭ, îşĭ desfăcŭ degetele ca şi când ar fi apucatŭ unŭ şérpe veninosŭ, şi p'aci era sĕ leşine—când îi veni în minte că în locŭ sĕ tragă bila cu mâna dréptă,*) a tras'o cu stânga.

„Incă odată, încă odată!" strigă elŭ desperat. „Am greşitŭ, pardonŭ. In numele tuturorŭ sfinţilorŭ, vĕ rogŭ, lăsaţi-mĕ sĕ mai tragŭ încă odată. Trebue sĕ tragŭ cu mâna dréptă, tragerea cu mâna stângă n'are valóre!"

Comisarulŭ şi gendarmii îi rîseră în faţă şi'l numiră dobitocŭ. Cum a ajunsŭ acasă nicĭ elŭ nu scie.

Pĕcatŭ, că împĕratulŭ Napoleonŭ nu a fostŭ martorulŭ miseriei, în care se afla familia Pappagalli prin greşéla cea neferícită. Décă ar fi auḑitŭ bocetele mamei Santa, blestemele lui Pantaleone gemetele lui Toma — nu mĕ îndoescŭ de locŭ, că elŭ nu numai, că ar fi ştersŭ tótă recrutarea, dér ar fi încheiatŭ pace eternă cu tótă Europa. Din nefericire, elŭ se afla la Parisŭ, séu la Fontaneblau, séu Dumneḑeu scie unde, şi nicĭ nu visa la vaetele, pe carĭ le stârnise.

*) pe care erau cusute móştele Sf. Rochus.

Sĕ pună pe altulŭ în loculŭ lui, după cum doria bĕtrânulŭ Pappagalli, nu se mai putea, parte pentru-că autorităţile militare nu primiau bucurosŭ pe alţii, parte pentru-că Toma trebuia sĕ plece chiar a doua ḑi. Pe rîulŭ de lacrĕmĭ alŭ părinţilorŭ sĕi, înnotă Toma afară din Padua. Vre-o doispreḑece gendarmĭ cu săbiile scóse încunjurau trupa recruţilorŭ, ca în casŭ de lipsă sĕ înăbuşéscă cu energiă şi fără întârḑiere orĭ-ce sentimentŭ de pocăinţă în tinerele inimĭ ale acestorŭ eroi.

In ḑiua ântêiu de marşŭ ajunse colóna până la Vicenza. O mănăstire spaţiósă, gólă încă de pe timpulŭ păcii dela Campo-Formio, fŭ alésă ca sălaşŭ alŭ transportului de recruţĭ. Indată după sosirea apĕrătorilorŭ patriei, porţile mănăstirei fură închise şi înaintea lorŭ fură aşeḑaţĭ doi soldaţĭ cu carabinele încărcate. Inăuntrulŭ mănăstirei însĕ recruţii se bucurau de libertatea cea mai neţĕrmurită şi fiecare putea, după voiă, sĕ stea séu în biserică în altarŭ, séu în vre-o chiliă gólă. Li-se împărţi vinŭ cu îmbelşugare. Vre-o şése fete cu idei ultraliberale se hotărîră sĕ împartă închisórea cu recruţii şi după câtŭ le va sta în puterĭ, sĕ'i mângăe pentru perderea libertăţii lorŭ. Bolta mănăstirei rĕsuna de cântecele soldaţilorŭ beţĭ, de tonurile asurḑitóre ale fluerelorŭ şi de rîsetele fetelorŭ. Sticlele deşertate sburau zăngănindŭ pe păreţĭ şi pe tablourile călugărilorŭ morţĭ, carĭ din causa profanărei fără de lege a sfântului lăcaşŭ, aruncau privirĭ mâniόse din ramele lorŭ. La statua de pétră a unui martirŭ i-se puse cu batjocură sacrilegă unŭ chipiu de Voltigeur în capŭ şi o sticlă deşartă în braţe. Soldaţii, în grabă ajunşĭ la sĕlbătăciă din causa vinului, îşĭ aprinseră pipele lorŭ dela lampele, care ardeau vecinicĭ. Unŭ vêntŭ pĕtrundĕtorŭ fluera prin coridóre şi mâna fumulŭ focului aprinsŭ din bolta mănăstirei. Intréga scenă oferia o privelisce sinistră.

„Voltigeur Pappagalli!" strigă o voce aspră, care predomină sgomotulŭ asurḑitorŭ alŭ soldaţilorŭ, „Voltigeur Toma Pappagalli! Unde este elŭ?"

„Şade colo în unghiu", rĕspunse unulŭ, „plânge pentru perderea plăcintelorŭ dela mamă-sa."

Unŭ rîsŭ sgomotosŭ fŭ rĕsplata zeflemistului. Toma se deşteptă din visurile sale elegice şi rĕspunse la chiămare printr'unŭ „aci!" ţânguitorŭ.

Unŭ sergentŭ bărbosŭ, care plinŭ de respectŭ ducea de braţŭ o damă cu vĕlŭ pe obrazŭ, veni spre dênsulŭ şi ḑise: „Pappagalli, Signorina voiesce sĕ-ţĭ vorbéscă."

Cu o înclinare adêncă către damă se retrase apoi sergentulŭ câţiva paşĭ înapoi.

„Tomo, mĕ cunoscĭ"? şopti fata. „Eu sunt."

„Sfinte Iosife şi Sfântă Mario! Eufemia, tu eştĭ!"

„Tacĭ şi urméză-mĕ. Am a'ţĭ împărtăşi ceva importantŭ!"

Toma se supuse frumósei sale surorĭ şi se duse cu ea într'una din chiliile deşarte.

„Nu mai potŭ suferi jalea adêncă a părinţilorŭ noştri. Dorinţa neînvinsă, de a te mai vedé încă-odată, de a'ţĭ da banĭ şi alte lucrurĭ, pe carĭ nu ţi-le-ai putŭ lua în grabă, acestea au fostŭ pretextele cu carĭ am părăsitŭ casa pă-

totŭ modulŭ a-lŭ înmulţi prin colecte de banĭ şi bucate, pentru ca astfelŭ cu timpulŭ sĕ se pótă edifica o şcólă pe deplinŭ corĕspundĕtóre şi sĕ se pótă repara biserica. Despre d-lŭ notarŭ Krengel ne mai spune susŭ disulŭ învĕţătorŭ, că a îndemnatŭ pe poporŭ sĕ lucreze în parte vre-o bucată de pămêntŭ pe séma şcólei şi a bisericei, ér cu ocasiunea esamenului din acestŭ anŭ, d-sa a fostŭ singurulŭ, care a încuragiatŭ pe copiiĭ mai sîrguincioşĭ cu premii frumóse. Pentru tóte aceste nobile fapte, d-lŭ învĕţătorŭ Basiliu Timbuşiu cu dreptŭ cuvêntŭ esprimă în numele poporului românŭ de acolo cea mai sinceră mulţămită d-lui notarŭ Krengel, asigurându-lŭ de recunoscinţa acestui poporŭ şi promiţêndu-ne tot-odată, că ne va ţiné în curentŭ cu cele ce se vorŭ face şi mai departe în interesulŭ şcólei şi alŭ bisericei românescĭ din Mescreacŭ.

⁂

Resultatulŭ tarifului pe zone. In 1 Iulie n. c. s'a împlinitŭ anulŭ, de când s'a întrodusŭ tarifulŭ cu zone pe căile ferate ungare ale statului. Resultatulŭ lunei din urmă încă nu este socotitŭ, dér în cele 11 lunĭ dintêiu ale anului, după arătările oficiale, s'au vêndutŭ 11.176,775 bilete de călĕtoriă, pe când în aceleaşĭ lunĭ din anulŭ de mai 'nainte s'au vêndutŭ numai 4.072,197 bilete. Va sĕ dică în urma întroducerei tarifului pe zone au crescutŭ numĕrulŭ călĕtorilorŭ cu 7 milióne, 104.578. Nicĭ în privinţa financiară statulŭ n'a umblat'o rĕu, căcĭ venitele, pe lângă tótă eftinătatea biletelorŭ de călĕtoriă, a crescutŭ în aceste 11 lunĭ cu mai bine de unŭ milionŭ şi jumĕtate.

⁂

Prinţulŭ de corónă alŭ României, Ferdinandŭ, va fi însărcinatŭ, precum se vorbesce, cu regenţa pe timpulŭ câtŭ Regele Carolŭ va petrece în strĕinătate.

⁂

Manevrele armatei române. La marele manevre de tómnă vorŭ lua parte 22,000 ómenĭ din tóte speciile de arme.

⁂

Fabricĭ nouĕ. In timpulŭ din urmă s'au înfiinţatŭ ferăstraie cu vaporŭ în Şamoşdeu, Têrgu-Mureşului, Ghialacuta, Asuatŭ şi Augustinŭ, apoi morĭ cu vaporŭ în Lechinţa şi Drîmbarŭ, o fabrică de cernélă şi chemicală în Têrgu-Mureşului, unde e vorba sĕ se înfiinţeze şi o fabrică de postavŭ de către o societate pe acţii.

⁂

Comunicaţia între Braşovŭ şi Predelŭ. Serviciulŭ de mişcare clușianŭ alŭ căilorŭ ferate ale statului face cunoscutŭ, că cu diua de 5 Augustŭ n. (24 Iulie v.) nu se mai transpórtă persóne cu trenulŭ de marfă Nr. 351 între Braşovŭ şi Predélŭ, ci din acea di vorŭ puté călĕtori cu trenulŭ acceleratŭ Nr. 303 şi călĕtorĭ de cl. III.

⁂

Trenŭ întârdiatŭ. Trenulŭ de persóne care avea sĕ soséscă aci erĭ diminéţă la 5 óre 20 minute, a sositŭ abia după 10 óre. Deja în Pesta întârdiase 3 óre din causă, că s'a ruptŭ o parte dela maşina locomotivei. O altă întârdiere a fostŭ pricinuită de deraiarea a şése vagóne la Racoşŭ.

⁂

Clerulŭ greco-orientalŭ ortodoxŭ din Bosnia şi Herţegovina a înaintatŭ o petiţiune guvernatorului din Serajevo, în care se rógă ca sĕ le reguleze posiţiunea lorŭ. Afacerea acésta a mai fostŭ acum doi anĭ obiectulŭ unei interpelaţiunĭ în delegaţiunĭ.

⁂

Prafŭ fără fumŭ a comandatŭ ministerulŭ românŭ de rĕsboiu în strĕinătate şi cu primirea acestei comande a fostŭ însărcinată o comisiune constătătóre din directulŭ fabricei de prafŭ dela Lăculeţŭ, maiorŭ Drăgulinescu, şi din căpitanulŭ de artileriă Iliescu.

⁂

Petrecere de veră se va da Duminecă în 10 Augustŭ n. c. în comuna *Tirimia mare* de lângă Têrgu-Mureşului. Venitulŭ e destinatŭ în favorulŭ bisericei românescĭ de acolo, care se află în mare miseriă şi e avisată numai la ajutorulŭ publicului. — Petrecerea din M. Ludoşŭ, anunţată pe 10 Augustŭ n. c., s'a amânatŭ până pe anulŭ viitorŭ.

⁂

Transportarea viţei de viiă în comunicaţiunea internă, precum dispune o ordinaţiune circulară adresată jurisdicţiunilorŭ după ascultarea părerii comisiunei filoxerice, nu se va puté face decâtŭ décă încărcarea viţei s'a sĕvêrşitŭ pe temeiulŭ concesiunei date prin certificatŭ de viceşpanulŭ, orĭ primarulŭ.

⁂

Manifestaţiă pentru unire. Studenţii sêrbĭ din Graz au trimisŭ o telegramă la Ragusa, din care causă la intervenirea ministrului de instrucţiune austriacŭ au fostŭ daţĭ afară din scóle printr'unŭ conclusŭ alŭ conferinţei profesorale. Studenţii declarară înaintea rectorului universităţii, că o espresiune din telegramă a fostŭ falsŭ interpretată, căcĭ ei n'au vorbitŭ despre unirea tuturorŭ Sêrbilorŭ, ci numai despre unitatea lorŭ. Incă nu se scie décă eliminarea va fi revocată.

⁂

Esposiţiă architectonică se va întocmi în tómna acestui anŭ în Turinŭ, la care a fostŭ învitată şi România a lua parte. La acéstă esposiţiă se vorŭ espune planurĭ de şosele, de ape ş. a.

Stipendii. Cu începutulŭ anului şcolarŭ 1890/1 suntŭ de a se conferi din fondurile archidiecesane din Sibiiu următórele stipendii: 2 stipendii *à 100 fl.* şi unul *à 60 fl.* din fundaţiunea „Francisc-Iosefină“ pentru tinerĭ din archidiecesă, carĭ studiéză, şi suntŭ lipsiţĭ de mijlóce suficiente pentru studii. Mai departe 15 stipendii (4 din fundaţiunea Moga, 11 din fundaţiunea Francisc-Iosefină) pentru elevii din despărţĕmêntulŭ pedagogicŭ alŭ seminariului archidiecesanŭ tóte de câte 60 florinĭ; apoi din fondulŭ seminarialŭ (fundaţiunea Ecaterina Raţŭ) unŭ stipendiu de 30 fl. pentru unŭ elevŭ sĕracŭ dela institutulŭ seminarialŭ archidiecesanŭ pedagogicŭ-teologicŭ de acolo. Concurenţii au sĕ-şĭ presente suplicele la consistoriulŭ archidiecesanŭ inclusivŭ până la 15 Augustŭ a. c. stil. vechiu, instruite cu documentele următóre: *a)* atestatŭ dela oficiulŭ parochialŭ din comuna, la care aparţinŭ, despre aceea, că suntŭ românĭ groco-orientalĭ. *b)* testimoniu scolasticŭ despre progresulŭ făcutŭ în studii în anulŭ din urmă. *c)* atestatŭ dela primăria comunală despre posiţiunea socială a părinţilorŭ şi despre starea lorŭ materială, şi *d)* eventualŭ alte atestate recomandătóre.

⁂

Convocărĭ. Adunarea generală a „Associaţiunei Transilvane“ este convocată pe diua de 15 (27) Augustŭ în *Reghinulŭ săsescŭ.* — Adunarea generală a Despĕrţămêntului XVIII (Turda) alŭ „Associaţiunei“ este convocată pe 10 Augustŭ st. nou în *M. Ludoşŭ.* — Adunarea generală a Despărţĕmêntului VI (Deva) alŭ „Associaţiunei“ este convocată pe 10 Augustŭ st. n. în *Hondolŭ*, unde cu acea ocasiune se va da şi unŭ balŭ. — Adunarea generală a „Reuniunei învĕţătorilorŭ românĭ gr. or. dela şcólele confes. din diecesa Caransebeşului“ este convocată pe 9 (21) şi 10 (22) Augustŭ în *Caransebeşŭ.* — Adunarea generală a a Reuniunei învĕţătorilorŭ românĭ gr. or. din tractele Timişóra-Vinga etc. este convocată pe 13 (25) şi 14 (26) Augustŭ în Timişóra. — Toţĭ Românii iubitorĭ de cultura poporului nostru suntŭ învitaţĭ a lua parte la aceste adunărĭ. — Asemenea pe diua de 10 Augustŭ n. c. este convocată, la hotelulŭ „Bucurescĭ“ din Braşovŭ, prima conferenţă a unei societăţĭ montane românescĭ „Orientulŭ“ din Zêrneştĭ, care s'a constituitŭ de curêndŭ sub presidiulŭ d-lui directorŭ şi proprietarŭ de mine *Al. Danciu* din Buciumŭ-Cerbŭ, cu scopŭ de a face scrutărĭ de cărbunĭ şi alte minerale pe teritoriele comitatelorŭ Braşovŭ şi Făgăraşŭ.

⁂

Bătaiă de morte. Aprópe de Cluşiu-Mănăsturŭ a fostŭ o straşnică păruială între calfele de cismarĭ şi între calfele de pantofarĭ. Calfa de cismarŭ Samuel Megyeri murì fiindŭ înjunghiatŭ în inimă cu unŭ pumnalŭ.

⁂

Reuniunea velocipediştilorŭ. In Sibiiu s'au constituitŭ velocipediştii într'o reuniune séu clubŭ sub numele: „*Birycle-Club Hermannstadt 1890*“, care şi-a înaintatŭ statutele spre aprobare ministeriului ung. de interne. Clubulŭ ţine şedinţe lunare şi face escursiunĭ sĕptĕmânale.

⁂

Carŭ aprinsŭ. Joi s'a aprinsŭ unŭ carŭ încărcatŭ cu snopĭ de sĕcară alŭ unui ţĕranŭ, pe drumŭ dela Bodŭ către Feldióră. Foculŭ a luatŭ nascere dela o scînteiă din ţigara visitiului. Acesta abia avù timpŭ sĕ sară din carŭ şi sĕ taie şléurile. Carulŭ a arsŭ întregŭ, rĕmânêndŭ numai resturĭ dintr'o rótă. Totŭ în astfelŭ de împrejurărĭ a arsŭ în dilele trecute unŭ carŭ cu fênŭ, pe drumulŭ Cristianului (c. Sibiiu), care se aprinsese dela chibritulŭ, cu care visitiulŭ îşĭ aprinsese pipa.

Regina României în Budapesta.

Cetimŭ în „Egyetértés“ dela 31 Iulie n., la adresa Reginei României, următórea notiţă, pe care o reproducemŭ în fidelă traducere românéscă, pentru-ca sĕ se védă. cum scie sĕ se esprime una dintre cele mai dintêiu foi din capitala Ungariei despre Regina unu statŭ vecinŭ, cu care monarchia nóstră stă în relaţiunĭ bune:

„Regina României, *Elisabeta*, scriitórea de versurĭ *Carmen Sylva*, a petrecutŭ adĭ timpŭ de $1\frac{1}{2}$ óră în Budapesta, dér aşa, că piciorulŭ ei n'a atinsŭ pămêntulŭ ungurescŭ, ochiulŭ ei n'a privitŭ nicĭ măcarŭ o palmă de pămêntŭ din capitala ungară şi budapestanului nu i-a fostŭ datŭ sĕ-i privéscă nicĭ măcarŭ dantela hainei sale. Pe celŭ ce cunósce obiceiurile curţii românescĭ, nicĭ nu-lŭ surprinde acestŭ lucru deosebitŭ, fiindcă Regele şi Regina României — deşi, dĕu, adese-orĭ au călĕtoritŭ prin Budapesta — încă nicĭ-odată n'au păşitŭ afară din cupeulŭ trenului, dér nicĭ atâta măcarŭ n'au făcutŭ, sĕ dea pe o clipă, séu două la o parte perdelele. Acestŭ modŭ de călĕtoriă, care dincolo de hotarulŭ ungurescŭ sĕ schimbă cu totulŭ, a născutŭ credinţa, că de bună sémă Românimea din Bucurescĭ i-ar lua în nume de rĕu Reginei, séu soţului ei, Regelui, décă ar atinge cu piciorulŭ sĕu pămêntŭ ungurescŭ. De astă-dată Românii potŭ fi pe deplinŭ mulţumiţĭ cu petrecerea Reginei lorŭ în Budapesta. Trenulŭ separatŭ, care a adusŭ pe Regina Elisabeta din Sinaia, ér din Budapesta a dus'o mai departe către Viena, a sositŭ în Budapesta la 7 óre şi 15 min. diminéţa, dér nicĭ n'a întratŭ bine în gară şi s'a opritŭ într'o

---

rintéscă astădĭ la prândŭ. Adevĕrata causă însĕ a plecărei mele este, ca sĕ potŭ schimba cu tine. Haide sĕ schimbămŭ iute hainele; întórce-te acasă la părinţĭ, carĭ au mare trebuinţă de tine, ér eu voiu merge în rĕsboiu în loculŭ tĕu. Eu sémĕnŭ cu tine, sunt totŭ atâtŭ de înaltă ca tine şi destulŭ de tare, ca sĕ suferŭ nĕcazurile campaniei. Hotăreşce-te în grabă, iubite frate, timpul e scurt La pórta mânăstirei aşteptă o cabrioletă, cu care am venitŭ eu. Dér grăbesce-te, în curêndŭ se vorŭ închide porţile!“

Toma îşĭ freca zăpăcitŭ mânile, da din picióre, când cu celŭ dreptŭ, când cu celŭ stângŭ, se cam ruşina, fiindcă era întrecutŭ în curajŭ de o fată. Nerăbdarea soru-sei îlŭ făcù în fine sĕ priméscă propunerea, elŭ voì mai bine sĕ fiă ruşinatŭ, decâtŭ sĕ móră în luptă. Indată şi părăsì mănăstirea cu batista la ochĭ, ca şi când ar plânge. Galantulŭ sergentŭ îi întinse braţulŭ, îlŭ petrecù până la cabrioletă, care sta la pórtă. Fără nicĭ o primejdiă, Toma ajunse către medulŭ nopţii acasă în Padua. Surprinderea curmà cu totulŭ graiulŭ bĕtrânului Pappagalli. La începutŭ nu scia ce sĕ facă, sĕ se bucure, séu sĕ se întristeze de schimbarea rolului între fiiĭ lui. Dér vedea elŭ, că nu mai putea schimba cele întêmplate, mulţămì lui Dumnedeu, că celŭ puţinŭ li-a mântuitŭ pe puişorulŭ lorŭ, ér pentru mântuirea trupéscă şi sufletéscă a Eufemiei aprinseră o lampă înaintea icónei Sf. Eufemia.

In diua următóre toţĭ se mirară în Padua, că vĕdù pe recrutulŭ, care surîdea zăpăcitŭ, éră-şĭ în atelierŭ cu şorţulŭ dinainte, cu peptenulŭ în pĕrŭ şi cu fórfecele în mână. Ii gratulară bĕtrânului, când acesta le istorisì, că cu mulţĭ banĭ găsì unŭ locţiitorŭ şi l'a trimisŭ la transportulŭ recruţilorŭ în loculŭ lui Toma. Multŭ se mirară ómenii, când audiră, că frumósa flóre din Brenta, desperată de perderea fratelui ei geamĕnŭ a întratŭ călugăriţă în mănăstirea Sânta Anunciata din Ferrara.

Cu iuţéla fulgerului se lăţi acéstă veste prin Padua; şi mai cu sémă aceia se bucurau, carĭ locuiau în vecinătatea palatului Tronto-Pappa-Fava, fiindcă de aicĭ înainte liniştea în timpulŭ nopţei nu mai era turburată nicĭ de sunetulŭ ghitarelorŭ, nicĭ de zângănitulŭ săbiilorŭ. Preţulŭ florilorŭ, córdelorŭ şi alŭ săbiilorŭ scădù şi dimpreună cu elŭ şi evlavia studenţilorŭ, pentru-că în locŭ sĕ mérgă la biserica Santo, se afundau în birturile cele mai întunecóse şi petreceau la mesele încărcate cu butelii. Rarŭ lua bĕtrânulŭ Pantaleone, guitara din cui, ca sĕ-şĭ mai potoléscă nĕcazulŭ, căcĭ cu durere recunoscù elŭ, că magnetulŭ principalŭ, care a atrasŭ mai multŭ clientela sa, nu a fostŭ nicĭ dicăcia mânei sale, nicĭ sticlele de rosolŭ din odaia laterală, ci frumósa flóre din Brenta. O nouă dovadă că nimbulŭ, care încoronéză capetele părinţilorŭ cu fete frumóse, este numai împrumutatŭ, unŭ felŭ de lumină a lunei, care fără ajutorulŭ sórelui, ar rĕmâné întunecată! Când nu era de faţă nevastă-sa, îlŭ numia bĕtrânulŭ pe Toma unŭ *coglione*, — când însĕ signora era de faţă, nu cuteza a dice acésta. Cu unŭ cuvêntŭ, devenì nemulţămitŭ.

*

Când părăsiră a doua di recruţii Vicenza, sergentulŭ bătù pe umerĭ pe flăcăulŭ Toma Pappagalli şi'lŭ asigurà (din causa frumseţei surorei sale) că'lŭ va protegia îndeosebĭ.

„Numai sĕ fii îndrăsneţŭ şi zelosŭ“, continuă elŭ. „Nu mai e timpŭ sĕ te gândescĭ la tată şi la mamă; acum este împĕratulŭ şi onórea. Pe legea mea! mi-se pare că eştĭ aprópe mângăiatŭ. Arăţĭ aşa de vioiu şi de îndrăsneţŭ, mai bine ca erĭ. *Mort de ma vie*! Numai o campaniă de patru sĕptĕmânĭ şi tu vei fi celŭ mai regulatŭ Voltigeur din companiă. Şi eu am fostŭ aşa ca tine, ér acum privesce-mĕ, am patru decoraţii! — Dér haide sĕ bemŭ ceva, aşa facŭ soldaţii cei bravĭ.“

Décă numai beutura ar fi făcutŭ pe soldatŭ bravŭ, atuncĭ Eufemia fără îndoială ar fi fostŭ cea mai de compătimitŭ din totŭ regimentulŭ. Spre noroculŭ ei, însuşirile, carĭ le poseda, precum uşurinţa cu care învĕţa serviciulŭ, devotamentulŭ, cu care'lŭ împlinia, tóte acestea contribuiau la aceea, că soldaţilorŭ nu le cădù greu, că ea refusă beutura. Toţĭ ofiţerii simpatisau cu dênsa şi o admirau, ér cameradii ei o numiră din causa sfielei sale: „Principesa Pappagalli“.

depărtare óre-care, unde a pierdutŭ timpŭ mai multŭ de 1 óră. Timpulŭ acesta l'a folositŭ Regina Românilorŭ, ca sĕ-şĭ schimbe îmbrăcămintea şi după aceea şi-a comandatŭ dejunŭ pentru ea şi trei dame de curte în salonulŭ cupeului cu perdelele lăsate în josŭ. Camerierii nemţĭ i-au dusŭ Reginei pe tave de argintŭ mâncarea, care consta din: şuncă, ouĕ şi ceaiu. Călĕtoria de nópte trebue, că li-a făcutŭ bunŭ apetitŭ damelorŭ, fiindcă dejunulŭ — deşi ouĕle au eşitŭ din cuibŭ de găină ungurésců — a fostŭ sfinţitŭ până la cea din urmă bucătură. Multora dintre curioşii, carĭ aşteptau pe peronulŭ gărei, li-a bătutŭ la ochĭ, că cója ouĕlorŭ, când a fostŭ adusă afară din cupeu, aşa era de sdrobită, ca şi când ar fi strîns'o cineva în mânĭ. Lacheulŭ germanŭ alŭ curţii a esplicatŭ numai decâtŭ lucrulŭ: „Asta aşa se obicĭnuesce, mĕ rogŭ, că după ce s'a scosŭ din ou albuşulŭ şi gălbinişulŭ, cója se sdrobesce, căcĭ altfelŭ l'ar ajunge pe omŭ mare nenorocire. Asta o scie fiă-cine în Bucurescĭ şi Maiestatea Sa Regina nicĭ-odată nu negligă a sdrobi cu însăşĭ înalta ei mână cója oului". — Inaintea salei de aşteptare, pe peronulŭ curăţitŭ frumosŭ, aşteptau: locţiitorulŭ căpitanului orăşenescŭ supremŭ Pekary, şi şefulŭ detectivilorŭ (poliţia secretă), Szombatfalvy, pe Regina României şi erau încă câţĭva poliţai îmbrăcaţĭ de paradă, carĭ stau în spalirŭ lângă uşa salei de aşteptare. Dér n'a fostŭ lipsă nicĭ de sală de aşteptare, nicĭ de poliţai, chiar nicĭ atuncĭ, când trenulŭ a întratŭ în gară. Câtŭ a şeḑutŭ Regina aicĭ, a petrecutŭ în cupeulŭ adusŭ din România şi n'a datŭ de locŭ perdelele la o parte. Astfelŭ sĕ înţelege, că curioşii, carĭ aşteptau, n'au pututŭ vedé pe frumósa Regină şi nicĭ baremĭ unŭ „eljen" n'au pututŭ striga când a plecatŭ trenulŭ spre Viena, la 8 óre şi 40 min. — Regina Elisabeta călĕtoresce în Olanda, la băile Wied, unde după douĕ sĕptĕmânĭ va fi urmată de soţulŭ ei, Regele Carolŭ."

Adunarea Despărţĕmêntului II alŭ „Associaţiunei".

De lângă Făgăraşŭ, Iulie 1890.

Adunarea generală a despărţĕmêntului II (Făgăraşŭ) alŭ „Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ" s'a ţinutŭ în anulŭ acesta în comuna Zêrneştĭ, de sub pólele „Petrii Craiului", Dumineca trecută în 15 (27) Iuliu 1890.

Despre decursulŭ şi resultatulŭ acestei adunărĭ împărtăşescŭ următórele:

Membrii comitetului Despărţĕmêntului s'au înfăţişatŭ în Zêrneştĭ încă în preséra ḑilei adunărei, când comitetulŭ de primire din locŭ i-a condusŭ pe la cuartirele destinate. Duminecă dimineţa s'a celebratŭ în biserică serviciulŭ divinŭ prin părintele vice-protopopŭ. I. Danŭ, asistatŭ de învĕţătorulŭ-diaconŭ Strĕvoiu, ca lectorŭ. Serviţiulŭ s'a celebratŭ cu tótă demnitatea, luândŭ parte la elŭ şi óspeţii veniţĭ dela Făgăraşŭ şi din alte părţĭ pentru adunarea generală.

După terminarea serviţiului divinŭ, păr. I. Danŭ a arătatŭ poporului scopulŭ adunărei din acea ḑi şi l'a învitatŭ sĕ ia parte la ea în numĕrŭ câtŭ mai mare.

La 10 óre dimineţa s'a deschisŭ adunarea în sala cea mare a edificiului scolarŭ din locŭ prin Rvd. d-nŭ vicarŭ Basiliu Raţŭ, care prin o cuvêntare simţită şi alésă a arătatŭ scopulŭ adunărei, şi în specialŭ scopulŭ, ce se urmăresce de „Associaţiunea" nóstră peste totŭ. Cuvêntarea fù urmată de însufleţite urărĭ de „sĕ trăiéscă!" La acéstă cuvêntare a rĕspunsŭ apoi în numele cercului şi alŭ comunei Zêrneştĭ d-lŭ advocatŭ Nicolau Garoiu.

Lipsindŭ notarulŭ despărţĕmêntului, Rv. d-nŭ protopopŭ Iuliu Danŭ, s'au alesŭ ca notarĭ ad hoc d-nii Dr. Iancu Meţianŭ şi Georgiu Dobrinŭ, dirig. scol. Ocupându-şĭ loculŭ notarii aleşĭ, se dă cetire prin d-lŭ Georgiu Dobrinŭ raportului comitetului despre activitatea sa în decursulŭ periodului espiratŭ. După cetirea raportului s'a trecutŭ la alegerea unei comisiunĭ pentru încassarea taxelorŭ dela membrii vechĭ şi înscrierea de membri noi.

S'a mai alesŭ o altă comisiune pentru censurarea raportului şi a raţiociniului. In scopulŭ acesta se suspinse şedinţa pe 15 minute.

După redeschiderea şedinţei, comisiunea pentru censurarea raportului şi a raţiociniului prin raportorulŭ sĕu, d-lŭ adv. Garoiu, propune a se lua raportulŭ la cunoscinţă şi a se da comitetului absolutoriu pentru corecta procedere şi manipulare, ceea ce se şi primesce cu plăcere.

Totŭ d-lŭ adv. Garoiu raporteză, că s'au incassatŭ taxe dela membrii vechĭ şi noi în sumă de 140 fl., plus 2 fl. incasaţĭ mai târḑiu. A arătatŭ, că mai suntŭ şi cóle de colectare, alŭ cărorŭ resultatŭ încă nu se scie.

La ordinea ḑilei vine statorirea budgetului pe anulŭ viitorŭ şi la propunerea d-lui protonotarŭ I. Turcu se primesce proiectulŭ de budgetŭ presentatŭ. Despărţĕmêntulŭ dispune de 167 fl. v. a. esclusivŭ pentru trebuinţele sale, ér 113 fl. ca taxe dela membrii ordinarĭ au sĕ se administreze la casa centrală a Associaţiunei.

Din suma de 167 fl. v. a. disponibilĭ, s'au creatŭ 5 stipendii de câte 20 fl. şi alte 5 de câte 10 fl., de toţĭ 150 fl. v. a. pentru *învĕţăceii dela meserii*; ér restulŭ a rĕmasŭ pentru trebuinţele despărţĕmêntului.

Primindu-se proiectulŭ de budgetŭ, după cum a fostŭ presentatŭ la ordine a urmatŭ restaurarea comitetului Despărţĕmêntului pe restulŭ de 2 anĭ din periodulŭ viitorŭ.

In comitetŭ se propunŭ şi aclameză d-nii: Basiliu Raţŭ, vicarŭ, ca directorŭ; ér Dr. Stefanŭ Popŭ, I. Turcu, N. Cosgărea, Iuliu Danŭ, Ioanŭ Florea şi Dr. Andreiu Micu, ca membri în comitetŭ.

Urmeză cetirea disertaţiunilorŭ insinuate.

D-lŭ I. Turcu, protonot. comit., cetesce disertaţiunea sa: „Monografia comunei Zêrnescĭ şi a evenimentelorŭ întêmplate aci din celŭ mai vechĭ trecutŭ alŭ ei, îmbinândŭ tradiţiunea poporului cu adevĕrulŭ istoricŭ. Lucrarea sa a fostŭ ascultată cu cea mai mare plăcere şi aplaudată. Pentru însemnătatea istorică, ce o are, n'ar strica nicĭ tipărirea ei în broşură, ceea ce credemŭ, că se va şi face.

S'a cetitŭ apoi disertaţiunea: „Educaţiunea în familiă şi şcólă" de învĕţătorulŭ Pană din Zêrneştĭ, carea încă a fostŭ bine succésă.

După acésta a declamatŭ tînĕrulŭ O. Mânzatŭ poesia „Furia poetului, carea de asemenea a plăcutŭ publicului.

In fine a cetitŭ o altă disertaţiune Georgiu Dobrinŭ despre „Bibliotecile poporale", arătândŭ modalitatea, cum s'ar puté înfiinţa acelea mai cu succesŭ. Acéstă lucrare încă a fostŭ fórte instructivă şi aplaudată.

Cu acestea s'a terminatŭ partea oficială a adunărei, care de asemenea a fostŭ închisă prin o vorbire însufleţitóre din partea Rvd. d-nŭ vicarŭ Basiliu Raţŭ, mulţumindŭ inteligenţei din Zêrneştĭ pentru interesulŭ arătatŭ cu acéstă ocasiune faţă cu scopurile „Associaţiunei" şi pentru buna primire şi ospitalitate; de asemenea mulţumì şi óspeţilorŭ presenţĭ.

Publiculŭ a eruptŭ în strigărĭ frenetice de „sĕ trăiéscă!"

La acestea a rĕspunsŭ d-lŭ adv. Garoiu, mulţumindŭ pentru onórea făcută prin ţinerea adunărei despărţĕmêntului în acéstă comună.

Incheindu-se adunarea, a urmatŭ banchetulŭ, unde s'au rostitŭ mai multe toaste. Rvd. d-nŭ vicarŭ a toastatŭ pentru sănĕtatea şi fericita prosperare a înaltei case domnitóre, d-lŭ protonotarŭ Turcu pentru comitetulŭ centralŭ alŭ „Associaţiunei" şi în specialŭ pentru preşedintele lui; d-lŭ fisicŭ comitatensŭ Stefanŭ Popŭ, pentru comuna Zêrneştĭ, arătândŭ între altele meritele, ce le are P. S. Sa episcopulŭ Meţianŭ pentru acéstă comună. S'au mai rostitŭ şi alte toaste, carĭ încă au fostŭ ascultate cu interesŭ.

In decursulŭ banchetului s'a rĕspânditŭ vestea, că sosesce şi *corulŭ metropolitanŭ din Iaşĭ*, constătătorŭ din 35 persóne, care a concertatŭ şi în Braşovŭ sub conducerea d-lui *G. Musicescu*. Totodată s'a anunţatŭ, că corulŭ va cânta şi la „inseratŭ" (vecernie), ér séra va da şi aci unŭ concertŭ.

Sosindŭ corulŭ, totŭ publiculŭ s'a dusŭ la biserică, unde s'a produsŭ acestŭ corŭ într'unŭ modŭ admirabilŭ, înălţândŭ prin melodiile cele armoniόse sublimitatea cultului divinŭ.

La 8 ore séra s'a începutŭ apoi concertulŭ, datŭ totŭ de acelŭ corŭ.

Esecutarea programei a eşitŭ şi aci peste tótă aşteptarea, fiindŭ publiculŭ încântatŭ de frumósele arii esecutate cu cea mai mare artă musicală. Cele mai multe la cererea publicului au trebuitŭ sĕ se repeteze.

Cu deosebire a plăcutŭ publicului cântarea doinelorŭ poporale, din carĭ s'a vĕḑutŭ, că d-lŭ Musicescu este unŭ adevĕratŭ artistŭ în musică şi unŭ fórte dibaciu şi capabilŭ dirigentŭ de corŭ. Onóre d-sale!

După concertŭ a urmatŭ petrecerea cu jocŭ, care a duratŭ până către ḑiuă, petrecêndu-şĭ tinerimea fórte bine.

In pausă s'au esecutatŭ jocurile istorice: „Căluşerulŭ" şi „Bătuta", de 12 tinerĭ conduşĭ de unŭ vĕtavŭ, carĭ de asemenea multŭ au plăcutŭ publicului.

A doua ḑi ne-amŭ despărţitŭ cu toţii, ducêndŭ cu noi impresiile celea mai plăcute. Buna primire şi ospitalitate, cu care amŭ fostŭ întêmpinaţĭ din partea bravei inteligenţe din comuna Zêrneştĭ va rĕmâné o plăcută suvenire în inimile nóstre.

Pentru acésta priméscă mulţumitele nóstre şi pe acéstă cale. Dea Dumneḑeu ca tóte adunările despărţĕmintelor „Associaţiunei" nóstre sĕ fiă încoronate de asemenea succese morale şi materiale, că atuncĭ înaintarea nóstră culturală şi materială va fi pe deplinŭ asigurată!

Geordonŭ.

Corespondenţa „Gaz. Trans."

Din comitatulŭ Huniedórei, Iulie 1890.

Punerea în lucrare mai estensivă a minelorŭ séu a băilorŭ din comitatulŭ Huniadórei de către câte-va societăţĭ străine, a avutŭ urmărĭ îmbucurătóre asupra stării materiale a locuitorilorŭ din ţinuturile aşa numite bogate din acestŭ comitatŭ.

Cu încetarea modului primitivŭ de esploatare de până acum, şi cu întroducerea uneltelorŭ techuice mai nouĕ s'a uşuratŭ de-o parte încordarea lucrătorilorŭ, de altă parte s'a doveditŭ, că întreprinderea este mai rentabilă atâtŭ pentru proprietarĭ, câtŭ şi pentru populaţiunea economică.

Transportulŭ de materialŭ trebuinciosŭ, lucrulŭ cu pălmile, apoi în spe-

---

Petrecură vre-o patru sĕptĕmânĭ în oraşulŭ Basono, fiindŭ ocupaţĭ cu instrucţiunea armelorŭ. Cumcă Eufemia când împuşca cu carabina închidea ochii, nu mai încape îndoială; dér în curêndŭ devenindŭ mai inimósă, împuşca totŭ atâtŭ de bine, ca orĭ care soldatŭ. Atâtŭ e însĕ sigurŭ, că atuncĭ, când împuşca nu'şĭ pârjolia mustăţile; cameradii ei ḑiceau, că mai nainte de a pleca în rĕsboiu, tatălŭ Pantaleone îi răsese mustăţile.

Eufemia aflà, că Emidio-Castell-Viscardo servesce totŭ în acelaşĭ regimentŭ cu dênsa. Cum a ajunsŭ ea la vestea acésta, şi care a fostŭ motivulŭ pentru care a plecatŭ în rĕsboiu, — suntŭ douĕ întrebărĭ, carĭ le voiu lasă fără rĕspunsŭ.

Voltigeurii înaintau mereu şi se luptau în companii singuratice, séu erau alăturaţĭ când la o trupă, când la alta, şi abia după luptă se uniau éră̆şĭ. Cu unŭ cuvêntŭ, nu prea aflau veştĭ unii despre alţii, pentru-că în armata lui Napoleon nu erau la modă corespondenţele în scrisŭ. Se lăţise vestea, că compania vicentină întrase deja de multŭ în Tirolŭ şi că fusese de vre-o câte-va orĭ în focŭ. Eufemia auḑêndŭ lucrurile acestea îşĭ lăsà capulŭ tristŭ pe peptŭ. In fine căpĕtà şi compania ei porunca sĕ mérgă înainte.

Voltigeurilorŭ le trecù tótă veselia când ajunseră pe înălţimea şanţului Cavallo şi aruncară o privire de adio asupra Italiei. Fiă-care se întreba, că óre nu'şĭ ia adio pentru tot-déuna dela iubita sa patriă, dela pădurile de maslinŭ, dela viile îmbelşugate, dela vecĭniculŭ cerŭ albastru; căcĭ rĕsboiulŭ, în care plecau, era celŭ mai crâncenŭ din câte au fostŭ până acum. Nu se lupta armată cu armată, ci poporŭ cu poporŭ, pentru a ucide şi a fi ucisŭ.

Când colónele trecură în tăcere prin trecĕtorile strîmte ale munţilorŭ, prin tainicele pădurĭ be bradŭ, atuncĭ începură a pocnì împuşcăturĭ din vĕgăunĭ, stâncile îşĭ scuturau fruntea lorŭ pleşuvă şi sdrobiau pe aceia, pe carĭ îi cruţase glonţulŭ. Clopotele, alŭ cărorŭ sunetŭ se rĕspândia prin câmpii, nu însoţiau pe evlavioşĭ la biserică, ci aceştia spăriaţĭ îşĭ luau femeile şi copiiĭ lorŭ, şi după ce dedeau focŭ caselorŭ se retrăgiau în munţĭ.

Se deschise lupta la muntele Isel în 13 Augustŭ. Muntenii învinseră, însĕ golurile dintre şirurile armatei franceze fură umplute cu soldaţii, carĭ veniau din tóte părţile. Furia rĕsboinică a năvălitorilorŭ crescea cu desperarea Tirolezilorŭ.

Unŭ despărţĕmêntŭ de armată francesă se pregătia în rĕsăritulŭ sórelui sĕ părăsésců bivuaculŭ şi sĕ înainteze pe şoséua, care ducea la Innsbruk. Comandantulŭ concentrase tóte despărţĕmintele şi reservele — carĭ rĕtăceau de colo până colo — în fine peste nópte sosiră tóte. Focurile încetară cu încetulŭ; încă nu se deduse semnulŭ de plecare; soldaţii rĕtăciau dela unŭ steagŭ la altulŭ, ca sĕ'şĭ caute compatrioţii, sĕ se salute, ér alţii curăţiau la lumina slabă a focurilorŭ puscile lorŭ de roua din nóptea trecută. Intre cei veniţĭ se afla şi Emidio. Eufemia aflase acésta. Cu inima sfâcnindŭ petrecea ea în compania ei, era imposibilŭ sĕ védă pe iubitulŭ ei, acum când dorinţa ei secretă şi ardĕtóre 'i se împlinì, acum doria sĕ fiă fórte departe de dênsulŭ. Cum sĕ dea ochĭ cu elŭ, care n'avea ideă de întreprinderea ei îndrăsnéţă? Ce părere 'şĭ va face despre dênsa? Respirà mai liberŭ, când bătaia dobelorŭ şi suflarea trâmbiţelorŭ chemară sub stégurĭ pe soldaţii înprăsciaţĭ şi colóna se puse în mişcare.

Era o diminéţă posomorîtă din Septemvre. Din vĕgăunile stâncilorŭ şi din desimea pădurilorŭ de bradŭ se înălţau grόse colóne de fumŭ către ceriu, norii alergau pe cerŭ şi câte unŭ piscŭ acoperitŭ de zăpadă 'şĭ înalţa creştetulŭ argintiu printre încreţiturile negurei. Vêntulŭ vîjăia printre copacĭ din pădure şi lângă marginea drumului curgea sgomotosŭ unŭ părău umflatŭ de plóiă. Trupele înaintau în tăcere, apoi stĕtură în locŭ, până la reîntórcerea spionilorŭ trimişĭ, ca sĕ recunóscă pădurile şi drumurile, după aceste plecară éră̆şĭ cu mare precauţiune şi întrară într'o vale încunjurată cu stâncĭ ţepişe şi lunguratice,

cialŭ istețimea Românimei muntóse din aceste ținuturĭ în băieșitŭ, a contribuitŭ multŭ la potențarea esploatării și stării materialĭ a bieților Românașĭ, ajunșĭ în unele ținuturĭ la o miseriă vĕdită din lipsa de angagiamente la lucru. Negăsindu-se capitaliștĭ și persóne, carĭ sĕ ia asupră-șĭ astfeliu de întreprinderĭ mai marĭ, bogatulŭ materialŭ și lucrătorii stĕteau nefolosițĭ.

Astfelŭ erau stările cu puținĭ anĭ mai înainte chiar și în comuna *Hondolŭ*.

Tractarea blândă și cuviinciósă, și interesarea binevoitóre din partea proprietarilorŭ și dirigențilorŭ de mine a ajutatŭ multŭ la îmbunĕtățirea acestorŭ stărĭ de lucrurĭ, la ce fără îndoélă a contribuitŭ în modŭ însemnatŭ și zelulŭ preoțimei, învĕțătorilorŭ și cărturarilorŭ românĭ din aceste ținuturĭ.

Adĭ starea locuitorilorŭ acestorŭ ținuturĭ, și în specialŭ a locuitorilorŭ comunei Hondolŭ este cu totulŭ alta: ogrădile lorŭ suntŭ într'o ordine economică esemplară, casele curate și frumosŭ văruite, poporulŭ de rêndŭ bine îmbrăcatŭ și bine nutritŭ.

Inaintândŭ în cele materiale au înaintatŭ totŭ-odată și în cele morale; cea mai frumósă dovadă despre acésta este cercetarea regulată a școlelorŭ și a sfintelorŭ bisericĭ, ivirea mai rară a pĕcătoșielorŭ și blăstĕmățiilorŭ, apoi viulŭ interesŭ și față de afacerile speciale române.

Exemplele atragŭ, dice o vechiă dicală latinéscă. Zelulŭ desfășuratŭ, apoi succesulŭ îmbucurătorŭ dobênditŭ cu ocasiunea adunărilorŭ generalĭ ale Despărțĕmêntului VI. alŭ „Associațiunei", ținute în Dobra, la Deva și la Hunedóra, nu a rĕmasŭ neimitatŭ.

Hondolenii din îndemnulŭ lorŭ propriu vinŭ acum și învită adunarea generală a Despărțĕmêntului VI, întrecându-se cu Săcărêmbenii întru a întîmpina pe óspețĭ câtŭ mai pomposŭ.

Pentru a se adeveri, că suntŭ la înălțimea chiămărei și că înțelegŭ ce va sĕ dică astfeliu de întrunirĭ de mare însemnătate, și-au alesŭ unŭ comitetŭ arangiatorŭ din fruntașii comunalĭ, au stabilitŭ o programă minunată, și se gătescŭ sĕ facă o primire, prin care au sĕ dovedéscă mai pe susŭ de tóte, că cu conducĕtorĭ vrednicĭ și zeloșĭ, Românașulŭ te pune în uimire în ceea ce privesce vitalitatea și istețimea sa.

Precum îmĭ împărtășì unŭ amicŭ și totŭ-odată membru în comitetulŭ arangiatorŭ, programulŭ s'a statoritŭ în următorulŭ modŭ:

In 10 Augustŭ st. n., diminéța dela 7—8, óre poporulŭ va fi întrunitŭ în s. biserică la utreniă, după a căreia terminare poporulŭ va eși până la „Bolovanŭ", insemnulŭ hotarului comunei Hondolŭ, pentru a întimpioa cu musica pe óspeții ce vorŭ sosi. De aci, după bineventare, va urma reîntórcerea totŭ cu musica, până în piéță, și apoi încuartirarea.

La 10 óre asistarea tuturorŭ la servițiulŭ divinŭ, după care va urma deschiderea și ținerea adunărei generale a Desp. VI., ér după încheierea ședinței va urma banchetulŭ, și în fine, după ridicarea mesei, o preumblare la băile din „Coronda".

Séra la 8 óre începutulŭ balului filantropicŭ.

Unŭ programŭ, care póte îndestuli orĭ-ce pretensiune, și care dovedesce unŭ simțŭ de ordine bine desvoltatŭ, care și altcum este înăscutŭ Românului.

Frumseța ținutului Hondolului, apoi variațiunea mașineriilorŭ celorŭ mai nouĕ și mai perfecte, de dimensiunĭ marĭ, cu care suntŭ provĕdute minele Hondolene și din „Corondi", încă vorŭ fi atrăgĕtóre.

Tóte acestea, precum și apropiarea imediată a vre-o câteva orașe și comune mai marĭ, mai vîrtosŭ însĕ interesarea inteligenței române din împrejurime mĕ îndreptățesce a-le profeți bravilorŭ Hondolenĭ unŭ succesŭ bunŭ.

Zelulŭ și ostenelile Hondolenilorŭ întru adevĕrŭ merită laudă și o aprețiare căldurósă: apoi intențiunea măréță și scopulŭ fericitŭ alŭ acestei întrunirĭ nu-lŭ potŭ de ajunsŭ recomanda Românimei din acelŭ ținutŭ, din mai multe puncte de vedere ușorŭ de înțelesŭ.

La revedere bravilorŭ Hondolenĭ!

Călĕtorulŭ.

De pe valea Almașului, Iulie 1890.

Orĭ câtŭ m'ar încânta arta străinului, totŭ mai mare bucuriă simtŭ în inima mea atuncĭ, când privescŭ o lucrare de artă românéscă, chiar și décă aceea n'ar fi nu sciu ce capŭ de operă, deórece sciu, că numai o artă românéscă póte sĕ contribue la înaintarea culturei nóstre naționale.

Din éstŭ punctŭ de vedere dicŭ, am simțitŭ o viuă bucuriă în inima mea, când, cu ocasiunea unei călĕtorii, ce o făcusem de curênd prin frumósa comună românéscă Dragŭ de pe valea Almașului, am pututŭ sĕ admirŭ minunatele lucrărĭ de mână ale măestrului artistŭ de acolo, d-lŭ *Ioanŭ* Mezei *Câmpeanu.*

Intrândŭ în curtea lui, mai întâi te surprinde grădina cea frumósă a acestui măestru, care grădină este aranjată așa de frumosŭ încâtŭ trebue sĕ mulțuméscă pe deplinŭ chiar și cele mai gingașe gusturĭ. Aicĭ am vĕdutŭ o mulțime de anticitățĭ (lucrurĭ din vechime) prețióse, carĭ merită atențiunea archeologilorŭ noștri și dintre carĭ unele suntŭ de prin seculŭ alŭ 13-lea, scóse fiindŭ de prin cetățile romane, ce au esistatŭ odinióră pe acolo, dér dela care fórte puține urme mai avemŭ.

In atelierulŭ sĕu lucrătórea acestui bun măestru am vĕdutŭ lucrurĭ făcute de mâna lui cu o măestriă așa de mare, încâtŭ m'au pusŭ într'o desĕvîrșită uimire. Acestŭ artistŭ românŭ scie sĕ imiteze lucrurile naturei cu o dibăciă neobicĭnuită. Am vĕdutŭ la elŭ două dulapurĭ cioplite cu atâta măestriă, încâtŭ rarĭ artiștĭ s'arŭ puté găsi, carĭ sĕ pótă face lucrurĭ mai minunate ca acestea. Tóte sculpturile suntŭ în stilŭ romanŭ, lucrate cu deosebită finețā.

După tóte acestea vĕ puteți închipui, ce mare mĭ-a fostŭ mirarea, când am aflatŭ, că măestrulŭ despre care vorbescŭ, deși cunósce vre-o patru limbĭ, nu scie însĕ nicĭ sĕ cetéscă. Mĭ-a mărturisitŭ, că elŭ înainte de asta cu 18 anĭ nu avea nicĭ ideiă despre aceea, că Românii încă sciu carte, causa acestei nesciințe a fostŭ împrejurarea, că a crescutŭ la curtea unui conte maghiarŭ, unde nu a venitŭ de locŭ în atingere cu Românii. Acum însĕ, de când s'a aședatŭ în acéstă comună, așa este de credinciosŭ și așa multŭ ține la nația lui românéscă, încâtŭ mai la tóte reuniunile românescĭ de cultură și orĭ unde e vorba de vre-unŭ scopŭ filantropicŭ românescŭ, elŭ, pe câtŭ îi permitŭ modestele puterĭ, nu întârdiă a alerga întru ajutorŭ.

După cum mĭ-a istorisitŭ bunulŭ și vrednicŭlŭ preotŭ de acolo, d-lŭ Câmpeanu s'ar puté numi unŭ adevĕratŭ părinte alŭ sĕracilorŭ, căcĭ d-sa pórtă o grijă deosebită de pruncii sĕracĭ dela școla română gr. cat. din Dragŭ, dându-le cărțĭ, îmbrăcăminte și altele, ba s'a oferitŭ a primi în atelierulŭ d-sale pe unulŭ sĕu doi pruncĭ, carĭ arŭ dori a învĕța acéstă măestriă.

Totŭ d-lŭ preotŭ mĭ-a împărtășitŭ și aceea, că d-lŭ Câmpeanu ar fi decisŭ a face o fundațiune, din carea sĕ fiă ajutorațĭ toțĭ pruncii sĕracĭ dela școla confesională din acea comună, și tocmai prețulŭ tuturorŭ lucrărilorŭ sale de valóre, ce se aflā de vêndare, voesce a-lŭ destina spre acestŭ scopŭ, care ar sui la suma de 500—600 fl.

Recomandŭ decĭ pre acestŭ zelosŭ măiestru atențiunei On. publicŭ românŭ, căcĭ dela părăsirea curței domnescĭ, cei de altă limbă fórte puținŭ îlŭ sprijinescŭ; sĕ-lŭ sprijinimŭ celŭ puținŭ noi, pentru ca sĕ-șĭ pótă duce în deplinire nobilele lui dorințe. **Munteanulŭ.**

Insciințare.

Direcțiunea institutului de creditŭ și economii „Someșana", societate pe acțiunĭ în Deeșiu, prin acésta aduce la cunoscința on. publicŭ, că firma numitului institutŭ prin decisulŭ tribunalului reg. din Deeșŭ sub nr. 3989—1890 *s'a înregistratŭ;* ér activitatea șĭ-o va începe *în 10 Augustŭ a. c. st. n.*

Institutulŭ *„Someșana"* cu reședința în Deeșiu (comitatulŭ Solnocŭ-Dobâca) s'a înființatŭ pe timpŭ de 90 anĭ, cu capitalŭ socialŭ de 50.000 fl. v. a. plasatŭ în 500 acțiunĭ la nume à 100 fl. și va efeptui următórele operațiunĭ: *primesce depunerĭ spre fructificare*; *escomptéză și reescomptéză cambii*; *dă și rĕscumpără împrumuturĭ hipotecare; împrumută pe obligațiunĭ pe lângă garanțĭ*; *dă avansurĭ pe hârtii de valóre, pe banĭ și giuvaere de aurŭ și argintŭ*; *cumpĕră, vinde și lombardéză părțĭ de valóre*; *cumpĕră și vinde imobile*; *primesce doposite pe lângă o tacsă de îngrijire și manipulare statorindă din partea direcțiunei.* (§ 14 din statute).

Institutulŭ se va nisui a întreprinde acestea operațiunĭ cu cea mai mare promtitudine și înlesnire. După depunerĭ va solvi la finea anului de gestiune, sĕu la ridicarea sumelorŭ depuse 5% după sume mai marĭ și depuse pe timpŭ mai lungŭ de trei anĭ va solvi și până la 6%; ér după sumele împrumutate va incassa interese de 8%.

Tot-odată domnii acționarĭ suntŭ rugațĭ, ca până în 31 Augustŭ a. c. st. n. — conformŭ §-lui 7 din statute — sĕ bine voiască a plăti rata a III de 20% după acțiunile subscrise.

Deeșiu, la 31 Iuliu 1890 st. n.

Ioanŭ Welle, prot. și v.-președ. alŭ direc. „Someșanei".
Dr. Teodorŭ Mihali, adv. și direct. esecutivŭ

Sibiiu, 18 (30) Iulie 1890.

Domnule Redactorŭ!

Subsemnatulŭ recunoscĕtorŭ onorațilorŭ cetățenĭ din *Brașovŭ*, diarelorŭ: *„Gazeta Transilvaniei"*, *„Kronstädter-Zeitung"*, *„Brassó"*, Onor. epitropii a bisericii Sf. Nicolae din Brașovŭ, precum și onor. cetățenĭ din comuna *Zĕrnescĭ* pentru buna voință și frățésca dragoste cu care a fostŭ primitŭ corulŭ Metropolitanŭ din Iașĭ, pe care'lŭ conducŭ, viu prin acésta a vĕ ruga sĕ bine-voițĭ a le comunica prin onor. D-vóstrĕ fóiă „Gazeta Transilvaniei" recunoscința nóstră, și că noi ducemŭ cele mai plăcute suvenirĭ despre trecerea nóstră prin orașulŭ Brașovŭ și comuna Zĕrnescĭ.

In specialŭ cu recunoscință mulțămescŭ onor. familii: D-lŭ advocatŭ Lengeru, Onor. părinte Voina, dómnei Mihălțianu, d-lŭ Navrea G., Navrea N., Fara P., Bobancu St., Olteanu Cr., Ucenescu G., Căpățină D., Prișcu I., Butnaru Z., Birea și Zănescu pentru binevoitorulŭ și prea grațiosulŭ concursŭ, ce mi l'au datŭ, luândŭ în cuartirŭ personalulŭ corului.

Primițĭ, d-le Redactorŭ, asigurarea prea osebitei mele considerațiunĭ,

G. Musicescu,
Șefŭ alŭ corului Metropolitanŭ din Iașĭ.

Literatură.

Amiculŭ Familiei, diarŭ beletristicŭ și enciclopedicŭ literarŭ, cu ilustrațiunĭ. Apare în Gherla de 2-orĭ pe lună și costă pe anŭ 4 fl. (10 francĭ). Proprietarŭ, Redactorŭ și Editorŭ: *N. F. Negruțiu.* — Nr. 45 dela 1 Augustŭ conține: Din scrierile inedite ale lui Simeonŭ Bărnuțŭ; Greșindŭ învĕțămŭ (novelă) de V. R. Buticescu; Iubirea cea din urmă (novelă); Din viéța de Bucurescĭ, de A. C. Șorŭ; Diverse; Glume (cu ilustrațiunĭ). In textŭ se aflā și ilustrațiunea: Jerusalimulŭ pe timpulu lui Christosŭ.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS."

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta.)

San-Salvador, 2 Augustŭ. Generalulŭ Rivas primì ordinŭ sĕ se 'ntórcă din Honduras, dér sĕvêrși trădare, căcĭ în locŭ de a merge la graniță, venì îndĕrătŭ în capitală fără veste cu 2000 ómenĭ, atacă casarmele de artileriă și le ocupà după o luptă înverșunată. Mai multe case au fostŭ devastate. Panica era generală. Intr'aceea alergà îndĕrătŭ generalulŭ Ezeta cu 2000 ómenĭ și bătù pe Rivas. Liniștea e restabilită.

---

care se aflau împrășciate pe lângă marginea părăului și erau cu totulŭ părăsite de locuitorĭ. Deodată începură sĕ pocnéscă puscile de pe muchia stâncilorŭ.

Din tóte părțile isbiau glónțele în colóna désă a armatei. Printre stâncĭ apăreau figurĭ singuratice, vênătorĭ îndrăsnețĭ, cu pălării verdĭ împodobite cu pene, țintindŭ, nimerindŭ și apoi dispărêndŭ fără urme. Glónțele Francesilorŭ isbiau numai păreții stâncilorŭ, carĭ apărau pe Tirolezĭ; ei vedeau peirea lorŭ, fără a'șĭ puté rĕsbuna, fără apĕrare — rêndurile lorŭ începură a șovăi. Atuncĭ generalulŭ francesŭ poruncì tuturorŭ companiilorŭ de voltigeurĭ sĕ facă unŭ atacŭ asupra înălțimilorŭ, sĕ se urce pe stâncile prăpăstióse și sĕ alunge pe inimicŭ din ascundĕtórea sa. Acestŭ ordinŭ era o mórte sigură. Eufemia se afla în șirurile dintâiu ale tiraliorilorŭ.

Cu unŭ puternicŭ strigătŭ de *„Vive l'empereur"* se aruncară vitejii asupra stâncilorŭ, se urcară pe ele dér lovițĭ de glónțe și sdrobițĭ de bolovanĭ cădeau în prăpastiă. Alte rêndurĭ próspete se aruncară cu curajŭ în brațele morței, în fruntea lorŭ unŭ oficerŭ tînĕrŭ și frumosŭ — era Emidio. Eufemia 'lŭ recunoscŭ, îlŭ vĕdù în acelŭ momentŭ cum îșĭ pune mâna la peptŭ, fiindŭ lovitŭ de unŭ glonțŭ și apoi clătinându-se cădù. Ea aruncà în grabă pușca, se repedì cu unŭ strigĕtŭ de durere prin plóia de glónțe asupra amicului ei, 'lŭ ridicà dela pămêntŭ și'l scóse din foculŭ luptei. Unŭ glonțŭ o ajunse atingêndu-i brațulŭ, ea însĕ nu părăsì pe iubitulŭ ei, până când nu ajunse la ai sĕi și aci îngenunchià — apoi puterile o părăsiră și leșinà.

* * *

După trei lunĭ dela scena petrecută, într'o diminéță frumósă de véră întregŭ orașulŭ Padua era în mișcare; cu toții se îngrămădiau pe piața cea mare dinaintea Sf. Antoniu. Curiositatea Paduanilorŭ în casulŭ acesta era de scusatŭ, fiindcă căsĕtoria unui locotentŭ cu unŭ simplu soldatŭ Voltigeur era de bună sémă o întêmplare, care rarŭ se găsesce în istoria rĕsbóelorŭ. Locotenentulŭ nu era altulŭ, decâtŭ Emidio, care se vindecase de ranele sale, și soldatulŭ-mirésă era frumósa flóre din Brenta. Leșinulŭ acela îi tradà sexulŭ și cu mare cinste îi dĕdură concediu pentru totŭ-déuna. Acum părea fericită la brațulŭ iubitului ei mire, cu coróna de argintŭ pe capŭ, printre mulțimea cea désă care striga „Evviva". Părinții Vincente și Pantaleone urmau brațŭ la brațŭ, sângele eroicŭ alŭ fetei împăcase cele trei pisicĭ sĕlbatice din insemnele familiei de Castell-Viscardo.

Eufemia părăsì în curênd Padua, pentru ca sĕ urmeze pe Emidio în patria lui. Amintirea lorŭ însĕ rĕmânea adêncŭ săpată în inima Paduanilorŭ și după părerea mea ar merita părechia acésta fericită o statuă pe *Prato della valle*, totŭ așa de bine ca și Antonio, Titu Liviu, și decâtŭ orĭ-care dintre cei 80 de ómenĭ iluștri. Deocamdată însĕ nu au pretensiune la acéstă onóre, ci dorescŭ numai ca căsĕtoria lorŭ sĕ dureze multă vreme în pace și bucuriă!

Iuniu, 1890.

Trad. de **Ucu Paolo.**

Newyork, 2 Augustŭ. Arşiţa cea neobicĭnuitŭ, ce e acum aci, a pricinuitŭ mai multe casurĭ de mórte.

Trient, 2 Augustŭ. In Cles, din Tirolulŭ de sudŭ, au isbucnitŭ turburărĭ în urma oprirei ridicărei unei table comemorative pentru Bertolfi. Cincĭ cetăţenĭ au fostŭ arestaţĭ.

Berlinŭ, 2 Augustŭ. Tóte fracţiunile socialiste au fostŭ învitate în scrisŭ la o adunare în Halle şi ţinŭ unŭ limbagiu sigurŭ de victoriă.

Wilhelmshafen, 2 Augustŭ. Impěratulŭ germanŭ a plecatŭ la Ostende.

Constantinopolŭ, 2 Augustŭ. In Meca au muritŭ de coleră la 29 Iulie 71, în 30 Iulie 84 ómenĭ. Guvernulŭ a luatŭ měsurĭ de carantină în contra peregrinilorŭ, carĭ se reîntorcŭ.

Necrologŭ. Ieremiă I. Verzea, parochŭ gr. or. la bis. S. S. Arch. din Satulungŭ, preşedinte alŭ comitetului parochialŭ, asesorŭ alŭ scaunului protopresbiteralŭ, membru ordinarŭ alŭ „Associaţiunei Transilvane" etc., în urma unorŭ scurte suferinţe, împărtăşitŭ fiindŭ cu Sft. Taine, a încetatŭ din viéţă astădĭ la 20 Iulie (1 Augustŭ) 1890 órele 5¾ p. m. în etate de 61 anĭ. Despre acéstă dureróşă şi ireparabilă perdere se încunosciinţéză tóte rudeniile şi amicii rěposatului. Rěmăşiţele pămêntescĭ ale scumpului decedatŭ se vorŭ ridica din locuinţa sa Duminecă la 22 Iulie (3 Augustŭ) órele 3 p. m. şi se vorŭ depune spre odihnă eternă în cimiterulŭ bisericei gr. or. din Satulungŭ, S. S. Archangelĭ. *Satulungŭ*, 20 Iulie (1 Augustŭ) 1890.

Carolina Verzea n. *Ghermanŭ*, soţiă. *Valeriu*, *Titu*, *Emilŭ* şi *Eugenŭ*, fii. *Elena*, fiică. *Nicolae Munteanu*, ginere. *Silviu Munteanu*, nepotŭ.

*

Melania Perşinariu, după unŭ morbŭ îndelungatŭ, a încetatŭ din viéţă în 19 (31) Iulie la 9 óre diminéţa împărtăşită fiindŭ cu Sfintele Taine. Despre acéstă ireparabilă pierdere încunosciinţămŭ adêncŭ mâhniţĭ pe tóte rudeniile, amicii şi cunoscuţii rěposatei. Rěmăşiţele pămêntescĭ ale neuitatei defuncte se vorŭ aşeḑa la loculŭ de odihnă Sâmbătă în 21 Iulie (2 Augustŭ) la óra 3 p. m., în cimiteriulŭ bisericei Sf. Adormirĭ din Braşovulŭ-vechiu.

Braşovŭ, 19 (31) Iulie 1890.

George Perşinariu, parochŭ, tată. *Susana Perşinariu* născ. *Scurtu*, mamă. *Valeriu*, *Aurelŭ*, *Cornelŭ*, fraţĭ. *Elena V. Lazărŭ* născ. *Perşinariu*, *Eugenia V. Saftu* n. *Perşinariu*, surorĭ. *Vasilie M. Lazărŭ*, inginerŭ-şefŭ, *Dr. V. Raftu*, directorŭ gimn., cumnaţĭ.

Fiă-i ţěrîna uşóră şi memoria binecuvêntată!

Caracterulŭ.*)

I. Formarea caracterului.

3. Influinţa cărţilorŭ şi a operelorŭ de artă.

Plutarchŭ a justificatŭ procederea ḑicêndŭ, că n'a voitŭ sě scrie istoriă, ci vieţile bărbaţilorŭ marĭ.

Lucrurĭ la părere neînsemnate spunŭ în biografiă şi istoriă adese-orĭ multŭ şi causele micĭ au marĭ efecte. Pascal a observatŭ, că décă nasulŭ Cleopatrei ar fi fostŭ mai scurtŭ, póte că tótă lumea ar avé adĭ o altă înfăţişare. Fără dragostile lui Pipinŭ celŭ grasŭ Arabii ar fi cuprinsŭ póte tótă Europa; căcĭ unŭ copilŭ de florĭ alŭ lui Pipin, Carol Martell a fostŭ acela, care a bătutŭ pe Arabĭ la Tours şi i-a gonitŭ din Francia.

Cum-că Walter Scott (renumitulŭ romanţierŭ englesŭ) sărindŭ ca copilŭ prin odaiă şĭ-a scrîntitŭ piciorulŭ, pare a fi o întêmplare fórte neînsemnată; dér operele sale frumóse ca „Ivanhoe" şi altele suntŭ a se mulţămi acestei întêmplărĭ. Când fiiulŭ lui a voitŭ sě intre în armată, scrise Scott către Sonthey: N'am nicĭ unŭ dreptŭ de a împedeca pe fiiulŭ meu a'şĭ alege o carieră pe care mĭ-aşĭ fi ales'o şi eu, décă nu eram schiopŭ. — Aşadéră, décă nu şĭ-ar fi scrîntitŭ piciorulŭ Scott ar fi luatŭ parte la vr'unŭ rěsboiu şi s'ar fi întorsŭ cu decoraţii pe pieptŭ; dér noi fórte probabilŭ n'am puté ceti adĭ operele sale care i-a făcutŭ numele nemuritorŭ şi au câştigatŭ ţěrii sale atâta gloriă. Şi Talleyrand fù împedecatŭ de a intra în armată pentru-că era schiop; dér pentru aceea elŭ deveni prin talentulŭ sěu şi prin învěţătura diligentă şi zelósă unulŭ din cei mai marĭ bărbaţĭ de statŭ ai timpului sěu.

Piciorulŭ diformŭ, botocănosŭ, alŭ lui Byron a contribuitŭ multŭ la aceea, ca acesta sě devină poetŭ mare. Décă acéstă diformitate nu l'ar fi amărîtŭ, póte nu ar fi scrisŭ unŭ singurŭ rêndŭ şi ar fi devenitŭ celŭ mai aristocraticŭ perde véră alŭ timpului sěu. Dér piciorulŭ sěu botocănosŭ i-a stêrnitŭ ambiţiunea în mare gradŭ, şi l'a avisatŭ la sine însuşĭ — ér resultatulŭ îlŭ cunóscemŭ.

Asemenea avemŭ sě mulţămimŭ póte ghebei lui Scarron, că a scrisŭ versurile sale batjocuritóre şi nedecente, şi satirele lui Pope avemŭ sě le mulţămimŭ împrejurării, că avea o ghiabă duplă şi înainte şi în spinare. Ceea cea ḑisŭ Bacon despre desfigurare, este în cea mai mare parte adevěratŭ: Celŭ ce are pe corpŭ o desfigurare, care produce dispreţŭ, acela sémte tocmai prin acéstă o continuă stîrnire, de a se scutura de acestŭ dispreţŭ; de aceea toţĭ schiloḑii suntŭ deosebitŭ de curagioşĭ.

In biografiă trebue sě se schimbe lumina şi umbra ca şi pe o icónă. Fidelă trebue sě fiă icóna, fiă depinsă orĭ scrisă. Scott ḑice: O biografiă, totŭ ce este mai interesantŭ, perde pentru mine orĭ-ce farmecŭ, décă lumina şi umbra nu suntŭ împărţite cum se cade. C'unŭ simplu panegiricŭ nu mě potŭ împăca.

Iohnson ḑicea cu dreptŭ: Celŭ ce voiesce sě descrie viéţa unui bărbatŭ, trebue sě amintéscă şi particularităţile sale, chiar şi greşelele sale, pentru-că aceste îlŭ caracteriséză cu deosebire.

Scirĭ mai esacte, bune orĭ rele, putemŭ primĭ mai bine dela cunoscuţĭ, dér aceste nu potŭ fi publicate totdéuna, din causa celorŭ carĭ trăiescŭ încă; şi décă a sositŭ timpulŭ nu mai scimŭ nimicŭ. Din acéstă causă rudele şi amicii apropiaţĭ ai bărbaţilorŭ marĭ arare-orĭ potŭ da o icónă fidelă a lorŭ, şi încă şi mai puţinŭ putemŭ pretinde o astfelŭ de icónă dela bărbaţii marĭ înşişĭ, orĭ-câtŭ de atrăgětóre ar fi auto-biografia; căcĭ nimenĭ nu va spune totu, ce scie despre sine.

Sântulŭ Augustinŭ a făcutŭ o rară escepţiune; şi elŭ numai pentru aceea a descrisŭ în „mărturisirile" sale aşa de pe faţă egoismulŭ, viţiositatea şi înclinarea sa spre minciunĭ, spre a puté lăuda cu atâtŭ mai multŭ graţia lui Dumneḑeu, care l'a alesŭ pe elŭ dintre cei „rătăciţĭ" şi l'a făcutŭ sfântŭ, spre a o puté înălţa chiar faţă cu massa celorŭ rătăciţĭ şi căḑuţĭ.

Unŭ proverbŭ ḑice: Décă cuiva i-ar fi scrise greşelele pe frunte, elŭ ar trebui, de ar fi chiar omulŭ celŭ mai de trébă, sě-şĭ tragă căciula peste ochĭ. Voltaire ḑice: Nu esistă nicĭ unulŭ, care n'ar avé în sine ceva de despreţuitŭ, ceva dela fiérele sělbatice. Dér puţinĭ suntŭ aceia, carĭ sě ne istoriséscă francŭ, cum au sciutŭ îmblânḑi ceea ce e animalicŭ într'ênşii.

O descriere a vieţei proprie de ar fi încă-odată aşa de fidelă, fiind-că ne dă totdéuna o parte a adevěrului, ne póte înfăţişa o icónă de totŭ falsă. Póte sě se acopere greşelele, câte-odată se justifică persóna faţă cu ele — destulŭ însě că omulŭ nu apare nicĭ-odată cum este, ci numai cum doresce sě fiă privitŭ de alţii. Scott, Movre, Southey, toţĭ au începutŭ sě-şĭ descrie propria lorŭ viéţă; dér au trebuitŭ sě găséscă, că orĭ că problema este prea grea, orĭ că e prea delicată şi au încetatŭ de a mai scrie.

Francia este cu deosebire bogată de „memorii" de aceste. Ele suntŭ pline de trăsurĭ de viéţă şi de caracterŭ, precum şi de particularităţĭ, carĭ s'ar puté numĭ frivole, dér carĭ facŭ lumină asupra împregiurărilorŭ sociale şi asupra culturei generale a acelorŭ timpurĭ. Memoriile lui St. Simions, care ne înfăţişéză epoca lui Ludovicŭ alŭ XIV, cuprindŭ cea mai admirabilă descriere de caractere.

Pe când mulţĭ dintre bărbaţii, carĭ au jucatŭ mare rolŭ pe timpulŭ lorŭ, suntŭ adĭ uitaţĭ, operele spiritelorŭ marĭ au influinţatŭ şi influenţéză cu atâtŭ mai multŭ asupra altora. Spre a dovedi acésta, vomŭ cita operele de predilecţiune ale unorŭ bărbaţĭ însemnaţĭ.

Intre poeţĭ Dante a preţuit mai alesŭ pe Virgiliu, care din parte 'şĭ si-a fostŭ luatŭ de modelŭ pe Homerŭ. Dante érăşĭ a fostŭ autorulŭ de predilecţiune alŭ multorŭ poeţĭ marĭ. Corneile admira pe Lucanus, Schiller pe Shakespeare. Unulŭ din cei mai bunĭ archierei ai Angliei, Iohn Sarp, ḑicea: Shakespeare şi biblia m'au făcutŭ sě fiu archiepiscopŭ de York. Goethe îşĭ afla mângăerea în atica lui Spinoga care o preţuia mai pe susŭ de orĭ-ce opere. Cărţile de predilecţiune ale lui Milton au fostŭ: Homer, Euripide şi Ovid. Pitt preţuia mai alesŭ operele lui Milton. Cartea de predilecţiune a lui Barrow a fostŭ Chrisostom (gură de aurŭ), ér Bossuet, puterniculŭ predicatorŭ francesŭ, se nutrea din Homer.

Fridericŭ celŭ mare iubea mai alesŭ operele lui Bayle, Rousseau, Voltaire, Rolliu, Fleury, Malebranche şi pe ale englesului Locke.

Napoleonŭ celŭ mare cetia cu predilecţiune pe Ossian şi suferinţele lui Werther, dér iubea şi pe Homerŭ, Virgiliu, Tasso, mai alesŭ pe Miltonŭ, iubea poveştile, istoria, matematica, legislaţiunea şi sciinţele teologice. Voltaire nu-i plăcea, cu atâtŭ mai multŭ însě recomanda tuturorŭ sě cetéscă pe Homerŭ şi pe Ossian, carĭ ḑicea „înalţă sufletulŭ şi dau omului o mărime uriaşă." (Va urma)

*) După Smiles-Rudow. A se vedé Nr. 159-lŭ „Gaz. Trans." din anulŭ curentŭ.

SENTINŢE.

Adună ca mărgăritare vorbele acelora, ce personifică sciinţa şi virtutea.

Macsimă turcéscă.

*

Grijesce, ca sě fii cu corpulŭ iubitorŭ de ostenélă, ér cu sufletulŭ iubitorŭ de înţelepciune, ca cu acela sě poţĭ împlini ce vei afla de bine, ér cu acesta sě prevedĭ ce-ţĭ este de folosŭ.

Isocrat.

*

Activitatea neîntreruptă şi observaţiunea ḑilnică a vieţii tale şi a cărărilorŭ dumneḑeirei, sě fiă parola ta.

Platon.

*

Nu încurca pe nimenĭ în certele tale private, însě nicĭ tu sě nu te amestecĭ în certele altora.

Knigge.

*

De voiescĭ sě-ţĭ mérgă bine, sě-ţĭ depărtezĭ urîtulŭ şi tristeţa sufletului şi sě fii sănětosŭ sufletesce şi trupesce: feresce-te a petrece timpulŭ în trândăviă.

Burton.

*

Nu da patru banĭ unde suntŭ de ajunsŭ doi, séu trei, şi unde e unŭ singurŭ cuvêntŭ, nu întrebuinţa două.

Inţelep. vieţii.

*

Nu rîvni la mărirea pěcătosului, căcĭ nu scii care-i va fi sfîrşitulŭ.

Sirax.

*

Trăesce în nevinovăţiă, Dumneḑeu este presentŭ. *Lineu.*

*

Cei ce aţĭ întratŭ în legătura sfântă a căsětoriei, fiţĭ unulŭ altuia credincioşĭ ca cerulŭ. Prin credinţa vóstră vě asiguraţĭ pentru viitorŭ consciinţa contra mustrărilorŭ roḑětóre. Dintr'o constanţă nobilă şi adevěrată se nasce pe pămêntŭ unŭ paradisŭ, care e antegustulŭ fericirei de dincolo.

Garibaldi.

*

Respectaţĭ femeia, pentru-că din pântecile ei vě nasceţĭ. Dumneḑeu ia sémă la tóte faptele nóstre. Celŭ ce crede, că face vre-unŭ ce ascunsŭ, este amăgitŭ; tóte suntŭ věḑute.

Coranulŭ

*

Nu fi iubitorŭ de vrajbă în potriva omului înzadarŭ, ca sě nu-ţĭ facă ţie ceva rěu. *Solomon.*

*

Păstraţi-vě amicii, dér purtaţi-vě cu ei ca şi când ar fi sě vě devie inimicĭ, ér cu inimicii purtaţi-vě astfelŭ, ca şi când ar fi sě vě devie amicĭ.

Pitacus.

*

Când îţĭ propui sě facĭ ceva, profită de esemplele trecutului pentru viitorŭ: prin cunoscutŭ poţĭ judeca mai uşorŭ despre necunoscutŭ *X.*

*

Ascultaţĭ povaţa lui Plutarchŭ, care vě învaţă a fi în societate: despre minte cu înţelepciune, despre limbă mai multŭ în tăcere, ér despre faţă apururea cu pudóre. *R.*

*

Siliţi-vě sě plăceţĭ tuturorŭ; de veţĭ reuşi veţĭ găsi o mulţime de plăcerĭ în cursulŭ vieţii.

(După „Bibl. Fam.") *Periandru.*

POVEŢE.

Păstrarea aromei cafelei. Cafeua prăjită, precum se scie, după unŭ timpŭ órecare mai îndelungatŭ îşĭ perde din aroma sa. Pentru ca sě se înlăture acestŭ rěu, trebue adăugatŭ la unŭ kilogram de cafea, îndată după prăjire, două lingurĭ de zaharŭ pisatŭ. Acesta încunjurândŭ îndată cafeua absórbe în sine aroma ei. In modulŭ acesta vomŭ avé totdéuna o cafea tare şi escelentă.

Din traista cu minciunile.

Ţiganulŭ la stâna boerului.

Auḑindŭ Ţiganulŭ, că la „měsuratulŭ oilorŭ" se póte mânca de dulce la stână câtŭ te ţinŭ piciórele, aşteptă şi chibzuesce şi se duce în adevěrŭ la „měsuratulŭ oilorŭ" la stână.

Faraonulŭ voinicŭ, şi spătosŭ, era bunŭ de gură, ér boerulŭ, ca sě-i trécă de urîtŭ, începe vorba cu elŭ:

Mĕi, Ţigane, da mâncare-ai tu caşŭ dulce?

— „Mânca, ḑĕu, cocóne.“

„Da urdă próspĕtă ai mânca tu?“

— „Mânca cucóne, alduiască-te!!“

„Da jintiţa place-ţi?“

— „Uf, ţucu-i gura ji... jintiţei, da cum sĕ nu-mĭ placă“

„Da balmeşŭ?“

— „Cu tótă inima, cocóne“

„Da după oĭ îi merge tu mĕi Ţigane?“

— „ Ei cocóne, mai vorbéscă şi alţii, că pe mine mĕ dóre gura!“

Ţiganulŭ gâscarŭ.

Boerulŭ Ienache era omŭ vechiŭ şi bunŭ gospodarŭ. Tóte daravurile gospodăriei erau încredinţate la anumiţĭ, şi fiindcă fórte îi erau dragĭ galiţele, puse pe unŭ Ţiganŭ sĕ-i păḑéscă gâscele. In fiecare ḑi mergea Ţiganulŭ cu 40 de gâsce la păscutŭ pe bălţĭ şi diminéţa, când le scotia din curte, şi séra, când le mâna acasă, boierulŭ numĕra gâscele.

Miratŭ cioroiulŭ de tréba boerului cu numĕrarea gâscelorŭ, se pune într'o ḑi şi tae şi frige şi mâncă o gâscă.

Séra când sosi acasă, boerulŭ numĕragâscele şi vĕḑêndŭ, că lipsesce una, îi ḑise ciórei:

Mĕi Ţigane, aḑĭ diminéţă erau 40, ér acuma'sŭ numai 39.

— „39 cocóne, 39, adevĕrulŭ e39.“

„Cum aşa, Ţigane?“

— „Bine, cocóne“

Ce gândesce boerulŭ, ce nu gândesce, destulŭ, că voia sĕ-i arate Ţiganului adevĕrulŭ. Chiamă 40 de argaţĭ în curte, slobóde cele 39 de gâsce şi le ḑice sĕ pună fiecare mâna pe câte o gâscă.

Aşa s'a făcutŭ, după porunca boerului. Unulŭ însĕ n'a avutŭ pe ce sĕ pună mâna, că erau numai 39 de gâsce.

„Veḑĭ, cióră,“ ḑise boerulŭ, „că unulŭ n'a avutŭ de unde sĕ prindă gâscă“.

— „Da bine cocóne, de ce n'a apucatŭ şi elŭ din cârdŭ când erau mai multe, cum au apucatŭ şi ceilalţĭ“.

„De ce n'ai hîşeit'o....?“

Boierulŭ merge pe moşiă şi după elŭ Ţiganulŭ cu merindea: pâne şi o gâscă friptă. Mirosulŭ fripturei ilŭ scóse din minţĭ pe cióra. Merse câtŭ merse şi după câtăva vreme începe sĕ ródă unŭ piciorŭ din gâsca friptă, fără de-a fi vĕḑutŭ de boerŭ.

Ajungŭ la unŭ isvorŭ. Boierulŭ avea voiă sĕ mănânce şi poruncesce decĭ Ţiganului, sĕ scótă gâsca. Vĕḑêndŭ însĕ că-i lipsesce unŭ piciorŭ, ḑise cătră cióră:

„Mĕi, Ruhă, tu ai mâncatŭ piciorulŭ gâscei.“

— „Ba nu, cocóne!“

„Cum aşa, dóră gâsca are două picióre“

— „Ba nu, cocóne.“

„Eu ţi-oiu arăta, mĕi Ţigane, şi vai de pielea ta, décă.....“

— „Ba nu cocóne“

Şi se duců la unŭ heleştĕu (lacŭ) unde sta o gâscă pe malŭ într'unŭ piciorŭ. Ţiganulŭ inimosŭ şi voiosŭ ḑise:

— „Veḑĭ, cocóne?“

„Nu-i aşa, Ţigane!“

Face hîş şi sbóră gâsca.

„Écă mĕi Ţigane, că ea are două picióre.“

— „Ei, da bine cocóne, de ce n'ai hîşeit'o şi pe cea friptă.“

MULTE ŞI DE TÓTE.

Prin ce se póte delătura scăderea poporaţiunei.

Nu de multŭ d-lŭ Lagneau, profesorŭ la academia de medicină în Parisŭ, a arătatŭ, că numĕrulŭ Francesilorŭ din timpŭ în timpŭ scade. Elŭ a arĕtatŭ tot-odată şi mijlócele, prin care crede, că s'ar puté înlătura acéstă scădere. Étă aceste mijlóce: 1) Mai întâiu de tóte taxa cununielorŭ trebue sĕ se reducă, pentru-că prin acésta se vorŭ înpuţina concubinatele şi de-odată cu ele se va înpuţina şi numĕrulŭ copiilorŭ nelegiuiţĭ, care astăḑĭ este fórte mare. 2) Fetele tinere trebuescŭ ferite de seducerĭ, séu înşelăciunĭ, ér în contra seducĕtorilorŭ sĕ se aplice cu tótă asprimea pedepsele legei. 3) Pentru ca copiilorŭ născuţĭ din patŭ nelegiuitŭ sĕ li-se pótă da crescerea şi îngrigirea de lipsă, sĕ se arunce o anumită dare asupra tinerilorŭ tomnaticĭ, pentru-că dela aceştia se tragŭ cei mai mulţĭ dintre copiii nelegiuiţĭ. 4) După nascere, mamele trebuescŭ ţinute sub îngrijirea doctorilorŭ timpŭ multŭ mai îndelungatŭ, pentru că prin acésta se încunjură multe bóle, din carĭ urméză stîrpirea. 5) Timpulŭ pentru serviciulŭ militarŭ trebue redusŭ pe câtŭ se póte mai tare, ér tinerii trebue întăriţĭ prin esercitii corporale. 6) Ar trebui sĕ se înfiinţeze asilurĭ pentru mame, séu unŭ felŭ de spitale, în carĭ sĕ fiă îngrijite mamele sĕrace unŭ anumitŭ timpŭ atâtŭ înainte, câtŭ şi după nascere; prin acésta s'ar înpuţina numerósele casurĭ de mórte ivite între copii.

*

Sórtea Jidovilorŭ în Rusia.

Pe Jidovii din Rusia i-a ajunsŭ ḑile grele. „Times“ dă câteva amĕnunte despre noua lege, ce a adus'o guvernulŭ rusescŭ faţă cu Jidovii din Rusia. In urma acestei legi-ordonanţe Jidovilorŭ nu le este iertatŭ sĕ se stabiléscă decâtŭ în anumite oraşe mai marĭ din 16 guvernamente. In provinciă şi la sate Jidovii nu potŭ mai locuéscă pe viitorŭ, ér jidovulŭ agronomŭ orĭ ḑilerŭ e datŭ afară peste graniţe. Vorŭ fi scoşĭ din Rusia toţĭ acei Jidovĭ, carĭ locuiescŭ în alte oraşe decâtŭ cele destinate pentru ei. Numai dintre jidovii zidarĭ vorŭ fi espulsaţĭ ca la 10,000 de familii, ér numĕrulŭ întregŭ alŭ jidovilorŭ, carĭ vorŭ fi daţĭ afară din Rusia va întrece cifra de 1 milionŭ.

*

Ex-regele Milan.

Ḑiarulŭ parisianŭ „Temps“, aducea cu tótă seriositatea scirea, că fostulŭ rege sêrbescŭ Milan, se va căsĕtori cu o Americană bogată. — De altă parte Exregina Natalia va publica într'unŭ volumŭ tóte actele privitóre la divorţulŭ ei de Milan.

*

Unŭ mire păcălitŭ.

Din Odessa se scrie, că în Korsunca s'a întêmplatŭ urmĕtorulŭ casŭ: Unŭ domnŭ, cu numele Marek Pokorecki, întrase în biserică cu d-ra Losotov cu scopulŭ ca sĕ se cunune. Pe când tocmai îngenunchiară înaintea altarului, mirelui îi veni în minte, că şi-a uitatŭ acasă portofoliulŭ cu banii. Iute îşĭ luă pălăria şi se duse la unŭ vecinŭ ca sĕ împrumute banĭ. Mirele zăbovi cevaşĭ mai multŭ de câtŭ ar fi trebuitŭ şi din asta causă miresa începŭ sĕ devină îngrijată şi sĕ-şĭ pérdă răbdarea. Observândŭ acésta, unŭ tinĕrŭ din apropierea miresei sări repede înaintea ei, spuse, că 'lŭ chiamă Stefanŭ Palisczuk, că e proprietarŭ de casă şi declară, că elŭ bucurosŭ vré sĕ ţină loculŭ mirelui. Mirésa se învoi bucurosŭ, şi preotulŭ, care nu observă acestŭ schimbŭ, cunună pe tinera părechiă. Pe când cununia fu gata, étă că sosesce şi mirele celŭ dintâi. Era însĕ pré târḑiu. Vĕḑêndŭ acesta, că miresa lui s'a cununatŭ cu altulŭ, îşĭ luă pălăria şi se'ntórse cătră casă cu sânge rece, ca şi cum nu i-ar fi păsatŭ de locŭ.

*

Copiii de aḑi.

Mai multe fetiţe vorbescŭ despre viitorulŭ lorŭ. Una vrea sĕ se facă actriţă, alta învĕţătóre, a treia pictoriţă.

— Şi tu, Mariórŏ, ce vrei sĕ te facĭ? întrebară ele pe o a patra fetiţă.

Marióra se gândesce puţinŭ, apoi rĕspunde fórte hotărîtŭ:

— O vĕduvă bogată!

*

Unŭ fenomenŭ rarŭ.

Din Sevastopolŭ se scrie, că la 16 Iulie, 4 óre dup'améḑĭ, temperatura mării a scăḑutŭ deodată dela 21 la 10 grade şi de atuncĭ temperatura nu s'a ridicatŭ. Acéstă apariţiune, care se póte esplica numai prin o schimbare a directiunii curentelorŭ submarine, se consideră ca presemnŭ alŭ unui cutremurŭ de pămêntŭ.

*

Colera.

In Spania colera se lăţesce mereu. Din Madridŭ se telegrafiază, că după cum anunţă „Agenţia Havas“, colera ia dimensiunĭ nu numai în provincia Valencia, ci chiar şi în oraşŭ. Scirile cele mai nouă sosite din Valencia spune, că 18 persóne s'au bolnăvitŭ în ḑilele trecute în Valencia. Din Londra se telegrafiază, că scirĭ sosite din Dzseda, spunŭ, că în Mecca bântuie colera. Numĕrulŭ morţilorŭ de epidemiă se urcă până la cifra de 80. In giurulŭ oraşului Mecca s'a trasŭ cordonŭ de ostaşĭ şi nimenea nu póte întra séu eşi din oraşŭ, fără de a nu fi supusŭ la carantină.

*

Confesiune, care sĕ închină Satanei.

In Asia mică trăesce o seminţiă de ómenĭ numită „jezida“, a cărei religiă este o combinaţiune din cultulŭ păgânŭ, judaicŭ şi mohamedanŭ. Seminţia crede în Dumneḑeulŭ binelui şi în Dumneḑeulŭ rĕului. Dumneḑeului binelui însĕ nu se închină nicĭ-odată, fiind-că, ḑicŭ ei, acesta şi aşa totŭ îngrijesce de ómenĭ, îi binecuvêntă cu bine. Nu stă aşa lucrulŭ cu Satana; lui trebue sĕ te închinĭ şi sĕ te rogĭ de elŭ, ca sĕ te lase în pace, sĕ nu-ţĭ facă nĕcazŭ. Jezidisii dér se închină cu multă elvlaviă Satanei, ca sĕ'i lase în pace, fiind-că suntŭ unŭ poporŭ de jăfuitorĭ şi de tâlhării. Se crede, că suntŭ de origine jidovĭ.

Călendarulŭ săptĕmânei.

Iulie are 31 ḑile. Cuptorŭ.

1890 Ḑilele săptĕm.	Călendarulŭ Iulianŭ	Călend. Gregorian	Sórele rĕsare	Sórele apune
Dum.	22 † Mir. Mar. Magdal.	3 Augustŭ	4. 41	7. 30
Lunĭ,	23 M. Trof. şi Teof.	4 Dominica	4. 42	7. 29
Marţĭ,	24 Mart. Christina	5 Osvald	4. 43	7. 27
Mercurĭ,	25 † Auorm. S. Ana	6 Schimb. la faţă	4. 45	7. 26
Joi,	26 Mart. Drmolae	7 Ulr.ca	4. 46	3. 24
Vinerĭ,	27 † Mart. Panteleimonŭ	8 Chiriac	4. 47	7. 23
Sâmb.	28 Apost. Proch şi Nican	9 Romanus	4. 48	7. 21

Tĕrgulŭ de rîmători din Steinbruch. La 21 Iulie n. starea rîmătorilorŭ a fostŭ de 165.251 capete, la 27 Iulie au întratŭ 1600 capete şi au eşitŭ 747 rĕmânêndŭ la 22 Iulie unŭ numĕrŭ de 166.117 capete. — Se noteză: marfa *unguréscă* veche, grea dela — cr. pănă la —— cr. marfă *unguréscă* tineră grea dela 45—cr. pănă la 45½ cr., *de mijlocŭ* dela 45— cr. pănă la 46— cr. — *uşórā* dela 47— cr. pănă la 48 cr. — *Marfă ţĕrănéscă* grea dela — pănă la — cr. — *de mijlocŭ* dela 45 cr. pănă la 46— cr. *uşóră* dela 47— cr. pănă la 48 cr. — *Marfă de România* de *Bákony* grea dela — cr. pănă la — cr. transito mijlociă grea dela — cr. pănă la — cr. însĕ transito uşóră dela — cr. pănă la — cr. transio dto ţepósă grea dela — cr. pănă la — cr. transito mijlociă dela — cr. pănă la — cr. *Marfă sêrbéscă* grea dela 46—46½ cr. transito, mijlociă grea dela 46—46½ cr. transito uşóră dela 46—47 cr. Porcĭ îngrăşaţĭ de unŭ anŭ dela — cr. pănă la — cr., îngrăşaţĭ cu cucuruzŭ dela — cr. pănă la — cr., îngrăşaţĭ cu ghindă dela — cr. pănă la - - cr. Cântăriţĭ a gară cu 4½.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 30 Iuliu st. n. 1890.

Renta de aurŭ 4%	1[illegible]2.—
Renta de hârtiă 5%	100.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	115 50
dto argintŭ	97.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	111.75
Bonurĭ rurale ungare	89 50
Bonurĭ croato-slavone	104.25
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—

Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	139.75
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	127.80
Renta de hârtiă austriacă	88.25
Renta de argintŭ austriacă	89.50
Renta de aurŭ austriacă	108 60
Losurĭ din 1860	140.—
Acţiunile băncei austro-ungare	980.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	352 25
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	305.75
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.45
Napoleon-d'orĭ	9 22
Mărcĭ 100 împ. germane	56.72½
Londra 10 Livres sterlinge	116 10

Bursa de mărfurĭ din Budapesta dela 31 Iulie 1890.

Sĕminţe	Calitatea per Hect.	Preţulŭ per 100 chilogr. dela	Preţulŭ per 100 chilogr. pănă
Grâu Bănăţenescŭ	—	—.—	—.—
Grâu dela Tisa	80	8.05	8.10
Grâu de Pesta	80	7 25	7.40
Grâu de Alba-regala	80	8.—	8.25
Grâu de Bácska	78	7.20	7.35
Grâu ung. de nordŭ	—	.—	.—

Sĕminţe vechĭ orĭ noue	soiulŭ	Calitatea per Hect.	Preţulŭ per 100 chilgr. dela	Preţulŭ per 100 chilgr. pănă
Sĕcară		70—72	5.95	6.10
Orzŭ	Nutreţŭ	60.62	.—	.—
Orzŭ	de vinars	62.64	.—	.—
Orzŭ	de bere	64.66	.—	.—
Ovĕsŭ		39.41	8.20	8.50
Cucuruzŭ	bănăţ.	75	5.35	5.40
Cucuruzŭ	altŭ soiu	73	5.25	5.30
Cucuruzŭ	„	—	.—	.—
Hirişcă	„	—	.—	—

Preţulŭ pe 100 chilograme

Producte div.	S o i u l ŭ	Cursulŭ dela	Cursulŭ pănă
Sem. de trif.	Luţernă ungur.	50.—	55.—
—	francesă		—.—
—		— —	—.—
„	roşiă	28 —	33.—
Oleu de rap.	rafinatŭ duplu	43 —	43.50
Oleu de in		5 —	5 25
Uns. de porc	dela Pesta	51 ..	51.50
„	dela ţĕră		—.—
Slănină	svêntată	40.50	41.—
„	afumată	49.—	50.—
Sĕu		35.—	36.—
Prune	din Bosnia în buţĭ		
„	din Serbia în sacĭ		
Lictarŭ	slavonŭ nou	21.—	22 —
„	bănăţenescŭ		
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoşĭ	unguresci		
„	sêrbescĭ		
Miere	brută	—.—	—.—
„	galbină strecurată	—.—	—.—
Ceară	de Rosenau	125.	126.
Spirtŭ	brutŭ	12.75	13.—
„	Drojdiuţe de spirt	14.75	15.25

Bursa din Bucurescĭ din 31 Iulie.

Valorĭ	%	secump
Rentă română perpetuă 1875	5%	103.½
Renta română amortisabilă	5%	99.—
dtto	4%	85.¾
Renta rom. (rurale convertite)	6%	101.¼
Oblig. de statŭ C. F. Române	6%	—.—
idem idem	5%	—.—
Imprumutulŭ Openheim 1866	8%	—.—
Imprumutulŭ Oraş. Bucurescĭ	5%	92.½
idem idem din 1884	5%	—.—
idem idem din 1890	—	— —
Impr. or. B. cu prime Loz. fr. 20	—	—.—
Credit fonciarŭ ruralŭ	7%	101.½
idem idem	5%	96.⅞
Credit Fonc. Urb. din Bucurescĭ	7%	102.—
idem idem	6%	101.—
idem idem	5%	93.¾
Credit Fonc. Urban din Iaşi.	5%	80.½
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10 fr	268.—
	V. N.	
Banca Naţion. ult. div. 82.15	500	1200.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	314.—
Naţionala de asig. ult. div. 32 lei	200	330.—
Banca Rom. ult. div. fr. 13.12	500	—.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 5 l.	250	110.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 25	250	—.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. 25	100	—.—
Soc. de Reas. ult. div. 15 l. aur	200	—.—
Societ. de Constr. ult. div.	-	—.—
Societ. de Hârtie ult. div.	—	0.0—
Agio în Bursă	—	—.—
Rubla de hârtie	—	
Banca Naţion. a României		
Scompt.	5%	—.—
Avansurĭ pe efecte	6%	—.—
Avansurĭ pe Lingourĭ	6%	—.—

Cursulŭ losurilorŭ private din 31 Iulie.

	cump.	vinde
Basilica	7 50	7.90
Creditŭ	185.75	186.25
Clary 40 fl. m. c.	57.—	58.—
Navig. pe Dunăre	123.50	125.50
Insbruck	24.—	25.—
Keglevich	29.—	33.—
Krakau	—.—	23.50
Laibach	23.—	23.50
Buda	—.—	62. -
Palfly	57.—	57.[illegible]0
Crucea roşie austr.	18.80	19.10
dto ung.	12.50	13.—
dto ital.	14.50	15.—
Rudolf	19 50	20.50
Salm	26.50	62.50
Salzburg	25.—	27.—
St. Genois	61.75	62.75
Stanislau	27.—	29.—
Trieitine 4½% 100 m. c.	—.—	149.—
dto 4% 50	—.—	68.50
Waldstein	39.75	40.75
Windischgrätz	—.—	52.50
Sêrbescĭ 3%	37.—	37.50
dto de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	110.75	111.25

Editorŭ şi redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Sosirea și plecarea trenurilorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta

Trenulŭ de persóne: 10 óre 32 minute séra.
Trenulŭ acceleratŭ: 2 óre 43 minute după amédĭ.
Trenulŭ omnibus: 4 óre diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ de persóne: 5 óre 30 minute diminéța.
Trenulŭ acceleratŭ: 2 óre 33 minute după amédĭ.
Trenŭ de mărfurĭ cu vagóne de persóne: 12 óre 23 min. după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne: 5 óre 20 minute diminéța.
Trenulŭ acceleratŭ: 2 óre 23 minute după amédĭ.
Trenulŭ omnibus: 10 óre 31 minute séra.

2. Dela Bucureci la Brașovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ: 2 óre 13 minute după amédĭ.
Trenulŭ de persóne: 10 óre 17 minute séra.
Trenulŭ de mărfurĭ cu vagóne de persóne: 4 óre 20 min. după amédĭ.

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

No. 2495—1890. 392,1

PUBLICAȚIUNE

referitóre la darea pe agoniselĭ de a III-a classă.

In legătură cu publicațiunea oficiósă din 22 Iulie a. c. No. 2351—1890, se aduce la cunoscința generală, că comisiunea pentru mĕsurarea dărilorŭ, va lua în pertractare în casa sfatului și pe persónele mai josŭ numite supuse dărei:

Lunĭ în 4 Augustŭ 1890:

Berarii, fabricanții de spirtŭ.

Joi în 7 Augustŭ 1890:

Negutătorii de icóne și de haine, lipscanii.

Mercurĭ în 13 Augustŭ 1890:

Birtașii, anteprenorii de hotelurĭ și restaurațiunĭ.

Joi în 21 Augustŭ 1890:

Colectanții de loteriă, césornicarii.

Sâmbătă în 23 Augustŭ 1890:

Invĕțătórele în grădinile de copii, curelarii, catichețiĭ.

Intru câtŭ contribuabilii nu vorŭ avé cunoscință despre seria pertractărilorŭ pentru mĕsurarea dărei, ișĭ vorŭ puté procura cunoscințele din publicațiunea afișată din casa sfatului.

Brașovŭ, în 31 Iulie 1890.

Oficiulŭ orășenescŭ de dare.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria I. Gross, și în librăria Nicolae Ciurcu.

Tipografia A. MURESIANU Brașov.